ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 1838.] [ΑΡΙΘ. 14.

Η ΚΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ.

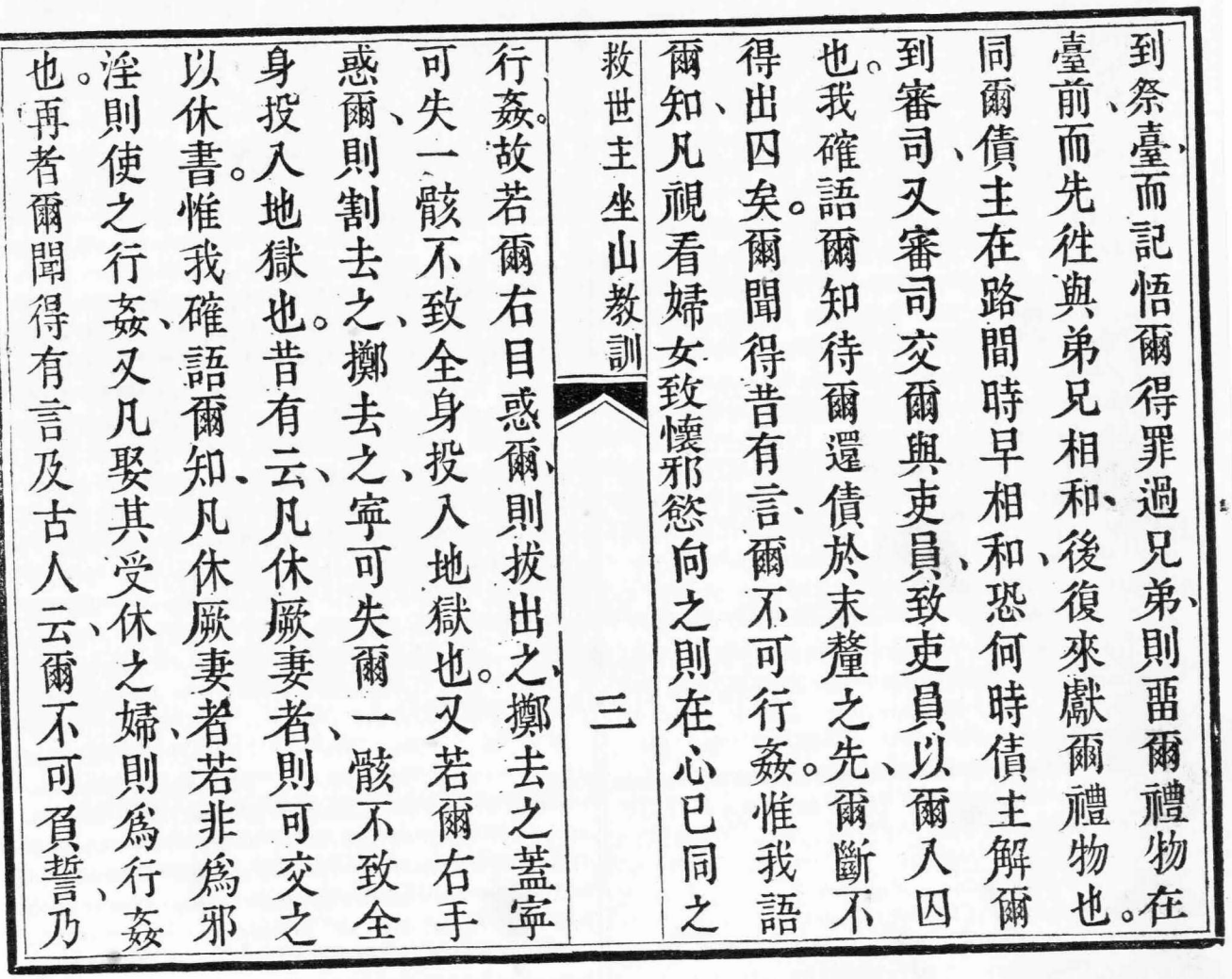
到祭臺而記悟爾得罪過兄弟、則留爾禮物在
臺前而先往與弟兄相和、後復來獻爾禮物也。
同爾債主在路間時早相和、恐何時債主解爾
到審司、又審司交爾與吏員、致吏員以爾入囚
也。我確語爾知待爾還債於末釐之先、爾斷不
得出囚矣。爾聞得昔有言、爾不可行姦。惟我語
爾知、凡視看婦女致懷邪慾向之則在心已同之
行姦。故若爾右目惑爾、則拔出之、擲去之蓋寧
可失一骸不致全身投入地獄也。又若爾右手
惑爾、則割去之、擲去之寧可失爾一骸不致全
身投入地獄也。昔有云、凡休厥妻者、則可交之
以休書。惟我確語爾知、凡休厥妻者若非爲邪
淫則使之行姦、又凡娶其受休之婦、則爲行姦
也。再者爾聞得有言及古人云爾不可負誓、乃

救世主坐山教訓 三

ΔΕΙΓΜΑ ΚΙΝΙΚΟΥ ΒΙΒΔΙΟΥ.*

Η ΓΛΩΣΣΑ τῶν *Σινῶν*, τόσον ἡ ἔγγραφος ὅσον καὶ ἡ καθομιλουμένη, διαφέρει παντάπασιν ὁποιασδήποτε ἄλλης, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν. Τὰ γράμματα τοῦ ἡμετέρου ἀλφαβήτου εἶναι ἁπλῶς σύμβολα φωνῶν· οἱ δὲ Κινικοὶ χαρακτῆρες ἢ ἔγγραφοι λέξεις εἶναι σύμβολα ἰδεῶν, καταληπτὰ ὄχι μόνον εἰς τοὺς *Σίνας* αὐτούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἑτερόγλωσσον λαὸν τῆς *Κοκιγ-κίνας*, τῆς *Ἰαπονίας*, τῆς *Λουκοῦς*, καὶ τῆς *Κορέας*·—ἀπαράλλακτα ὡς οἱ *Εὐρωπαῖοι*, ἂν ᾧ ὁμιλῶσι γλώσσας διαφόρους, νοοῦν ὅμως ἐξίσου

*Τὰ Κινικὰ ταῦτα ἐτυπώθησαν ἀπὸ πλάκα στερεότυπον, σταλθεῖσαν ἐκ Κίνας εἰς Ἀμερικὴν, καὶ ἐξ Ἀμερικῆς ἐνταῦθα. Οἱ Σῖναι δὲν γράφουν οὔτε ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ εἰς τὰ δεξιὰ, ὡς ἡμεις· οὔτε ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ὡς οἱ Ἄραβες· ἀλλ' ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς σελίδος εἰς τὸ βάθος.

ὅλοι τὰ *Ἀραβικὰ* ἀριθμητικὰ ψηφία. *Ὁ Ἕλλην* ἢ ὁ *Ἄγγλος*, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ καταλάβῃ τὸν *Ἰταλὸν* λέγοντα trenta due, ἤθελε τὸν νοήσειν πάραυτα, ἐὰν ἔγραφε 32. Τὸ προτέρημα τοῦτο, ἴδιον μόνον τῶν ἀριθμητικῶν μας, ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν Κινικὴν γλῶσσαν. *Ὁ* κάτοικος τῆς Κίνας γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κάτοικον τῆς *Ἰαπονίας*· οὗτος τὴν ἀναγινώσκει, τὴν καταλαμβάνει, ἀποκρίνεται, καὶ οὕτω συνεννοοῦνται· ἀλλὰ διὰ ζώσης φωνῆς δὲν ἤθελαν ποτὲ συνεννοηθῆν, ἐκτὸς ἂν ὁ εἷς ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ μάθῃ τοῦ ἄλλου τὴν μητρικὴν διάλεκτον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας,—ὅλων αὐτῆς τῶν πολυαρίθμων καὶ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἐπαρχιῶν,—ὡς καὶ οἱ κάτοικοι γειτονικῶν τινῶν χωρῶν, γράφοντες παριστάνουν τὰς αὐτὰς ἰδέας διὰ τῶν αὐτῶν σημείων ἢ χαρακτήρων· ἀλλ' ὁμιλοῦντες δὲν μεταχειρίζονται τὰς αὐτὰς φωνὰς πρὸς φανέρωσιν τῶν αὐτῶν ἰδεῶν. Νὰ φέρω πάλιν τὸ προηγούμενον παράδειγμα·—ὁ *Ἕλλην*, ὁ *Ἰταλὸς*, ὁ *Γάλλος*, ὁ *Ἄγγλος*, γράφουν τὰ αὐτὰ σημεῖα, 32, πρὸς φανέρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τριάκοντα δύο· ἀλλὰ προφέρουν διαφόρους φωνὰς, ὅταν διὰ ζώσης φωνῆς θέλουν νὰ φανερώσωσι τὸν ἀριθμὸν αὐτόν· ὁ εἷς προφέρει τριάντα δύο, ὁ ἄλλος trenta due, ὁ τρίτος trente deux, καὶ ὁ ἕσχατος thirty two. Τοιουτοτρόπως ἡ Κινικὴ γλῶσσα εἶναι μὲν καθολική· ἀλλὰ τὸ καθολικὸν αὐτῆς περιορίζεται εἰς τὸν ἔγγραφον χαρακτῆρα·—οἱ κάτοικοι τῶν δύο ἄκρων τῆς αὐτοκρατορίας, οἵτινες ἀναγινώσκουν τὰ αὐτὰ βιβλία, καὶ συνεννοοῦνται ἐντελῶς ἐπάνω εἰς τὸ χαρτίον, εἶναι ὅλοι ἀκατανόητοι πρὸς ἀλλήλους ὅταν ὁμιλῶσιν.

Αἱ ῥίζαι, ἢ προκαταρκτικοὶ χαρακτῆρες, τῶν Σινῶν, εἶναι τὸν ἀριθμὸν μόνον 214· οὗτοι δὲ συνδυάζονται ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, διὰ νὰ σχηματίσωσιν ἄλλας λέξεις, ἢ νὰ φανερώσωσιν ἄλλας ἰδέας, περίπου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον συνδυάζονται οἱ ἐννέα *Ἀραβικοὶ* χαρακτῆρες, διὰ νὰ φανερόνωσι τῶν ἀριθμῶν τὰς ἀπείρους ποικιλίας. Αἱ 214 ῥίζαι, ἢ ῥιζικοὶ χαρακτῆρες, τῶν ὁποίων οἱ μετ' ἀλλήλων συνδυασμοὶ συγκροτοῦν ὅλην τὴν γλῶσσαν, μόνοι ὄντες φανερόνουν ἢ παριστάνουν τὰ κυριώτερα πράγματα ἢ νοήματα, ὅσα ἔχουν αἰτίαν νὰ κοινοποιῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν νηπιότητα τῶν γνώσεών των. *Ὅσον* ἠὔξαναν αἱ γνώσεις, ἐχρειάζοντο φυσικὰ νέοι χαρακτῆρες, διὰ νὰ φανερόνωσι νέα πράγματα ἢ νοήματα. Τὴν χρείαν ταύτην ἀνεπλήρωσαν εὐτυχῶς οἱ δημιουργοὶ τῆς γλώσσης, ὄχι πλάσαντες χαρακτῆρας διόλου νέους, ἀλλὰ συνδυάσαντες εὐφυῶς τοὺς καὶ πρότερον ὑπάρχοντας. Σαφηνίζω τὸν λόγον δι' ἑνὸς παραδείγματος·—*Ἵππος*, *σκύλος*, *μέταλλον*, λέξεις γενικαί, πολλὰ εἴδη περιέχουσαι, παριστάνονται ὑπὸ ῥιζικῶν χαρακτήρων. *Ὄνος* δὲ, *ἡμίονος*, παριστάνονται ὑπὸ τῆς ῥίζης, ἥτις φανερόνει τὸν ἵππον, διὰ τῆς προσθήκης ἁρμοδίου τινὸς συμβόλου, δηλοῦντος εἰς τὴν μίαν περίστασιν τὸν ὄνον, εἰς τὴν ἄλλην τὴν ἡμίονον. *Λύκος*, *ἀλώπηξ*, παριστάνονται ὑπὸ τοῦ ῥιζικοῦ χαρακτῆρος, τοῦ φανερόνοντος τὸν σκύλον, διὰ τῆς προσθήκης συμβόλου τινὸς, δεικνύοντος κάμμιαν ἰδιότητα τοῦ λύκου, ἢ τῆς ἀλώπεκος. *Ὡσαύτως* ὁ χαρακτὴρ, ὁ τοῦ μετάλλου σημαντικὸς, δηλοῖ *ἄργυρον*, *σίδηρον*, κτλ. κτλ., ἰδιαιτέρας τινὸς προσθήκης γινομένης δι' ἕκαστον εἶδος τοῦ γένους μέταλλον.

Ταῦτα περὶ τῆς ἐγγράφου γλώσσης τῶν Σινῶν· περὶ δὲ τῆς ὁμιλουμένης παρουσιάζομεν εἰς τὸν περίεργον ἀναγνώστην τὰ ἑφεξῆς ἀπὸ τὸν εἰκοστὸν ἔννατον τόμον τοῦ συγγράμματος Lettres Edifiantes et Curieuses·—

'*Ὁ Θεὸς γινώσκει*,' λέγει εἷς τῶν ἀποστόλων τῆς *Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας*, ὅστις μετὰ δεκάμηνον διατριβὴν εἰς τὸ *Πεκῖνον* ἐπεχείρησε νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν Κινικὴν γλῶσσαν, '*ὁ Θεὸς γινώσκει πόσους κόπους ἐδοκίμασα διὰ τὴν πρώτην μου ταύτην Κινικὴν ὁμιλίαν! Σὲ βεβαιόνω ὅτι ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι διόλου ἀνομοία πάσης ἄλλης. Ἡ αὐτὴ λέξις δὲν ἔχει ποτὲ παρὰ μίαν κατάληξιν· τὰ ὀνόματα δὲν πάσχουν μεταβολὴν τινὰ διὰ νὰ φανερώσωσιν ἀριθμὸν, γένος, ἢ πτώσεις· τὰ ῥήματα δὲν τρέπονται ποσῶς διὰ νὰ δείξωσι πρόσωπον, ἀριθμὸν, χρόνον, ἔγκλισιν, ἐνέργειαν, ἢ πάθος· τίποτε τοιοῦτο δὲν ὑπάρχει· ἡ αὐτὴ λέξις εἶναι οὐσιαστικὸν, ἐπίθετον, ῥῆμα, ἐνικοῦ, πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ γένους. Στοχάσου καὶ ὅτι ὅλαι αὐτῆς αἱ λέξεις συναριθμοῦνται εἰς 330, καὶ ὅτι αὗται προφέρονται τόσον διαφοροτρόπως, ὥστε σημαίνουν ὀγδοήκοντα χιλιάδας διαφόρων πραγμάτων. Περιπλέον, ἡ διάταξις ὅλων τῶν μονοσυλλάβων τούτων δὲν ὑπόκειται εἰς γενικόν τινα κανόνα· ὥστε, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ μάθῃς τὰς λέξεις, ἀνάγκη πᾶσα νὰ μάθῃς ἑκάστην ἰδιαιτέραν φράσιν· ἡ ἐλαχίστη ἀναῤῥοφὴ ἤθελε σὲ κάμειν ἀκατανόητον εἰς τρία τέταρτα τῶν Σινῶν.

'*Ἰδοὺ ἓν παράδειγμα τῶν λέξεών των*·—*Μὲ εἶπαν ὅτι τσοὺ σημαίνει βιβλίον· λοιπὸν ἐνόμισα, ὅτι, ὁπόταν ἐπροφέρετο ἡ λέξις τσὲ, ἐννοεῖτο βιβλίον. Οὐδόλως! Τσοὺ, ὅτε δεύτερον τὴν ἤκουσα, ἐσήμαινε δένδρον. Τώρα ἔπρεπε νὰ ἐνθυμῶμαι, ὅτι τσοὺ σημαίνει βιβλίον, ἢ δένδρον. Ἀλλὰ πόσον ἤμην λανθασμένος! Μετ' ὀλίγον εὑρῆκα, ὅτι τσοὺ σημαίνει καὶ ἰσχυρὰν θερμότητα· τσοὺ θέλει νὰ εἴπῃ διηγοῦμαι· τσοὺ ἡ ἠὼς· τσοὺ ἐννοεῖ συνειθίζω· τσοὺ φανερόνει τὸν χαμὸν στοιχήματος, κτλ. Ὁ καιρὸς ἤθελε μὲ λείψειν, ἂν ἐπεχείρουν νὰ καταγράψω ὅλας αὐτῆς τὰς σημασίας.*

'*Δυσκολία σχεδὸν ἀνυπέρβλητος εἰς πάντα Εὐρωπαῖον εἶναι ἡ προφορά των· πᾶσα λέξις προφέρεται μὲ πέντε διαφόρους τόνους· οἱ τόνοι δὲ οὗτοι διακρίνονται δυσκολώτατα ἀπὸ τὸ ἀγύμναστον ὠτίον. Τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα πετᾷν μὲ ταχύτητα ἐξαίσιον· παραμορφόνονται δὲ καὶ ἀκαταπαύστως δι' ἐκθλίψεων, αἵτινες μόλις ἀφίνουν τι ἀπὸ δύο μονοσύλλαβα. Πεντήκοντα φορὰς τοὐλάχιστον ἀπήγγειλα τὴν διδαχήν μου εἰς τὸν δοῦλόν μου, πρὶν τὴν ἐκφωνήσω δημοσίᾳ· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, μανθάνω ὅτι ἀπὸ τὰ δέκα μέρη τῆς ὁμιλίας μου (ὡς ἐκφράζονται οἱ Σῖναι) μόλις ἐκατάλαβαν τὰ τρία. Κατ' εὐτυχίαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔχουν θαυμασιωτάτην ὑπομονήν· καὶ ἐκπλήττονται, ὅταν ξένος ἀμαθὴς ἐμπορέσῃ νὰ μάθῃ καὶ δύο μόνον λέξεις τῆς ἀλλοκότου γλώσσης των.'*

Ο ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ.

Η ΜΗΤΗΡ τοῦ *Οὐασιγκτῶνος*,—ἥτις ἀπέμεινε χήρα, ἐνῷ ἦτον ἀκόμη δεκαετὴς ὁ ἀγαπητὸς υἱός της,—εἶχεν εὔμορφόν τι πωλάριον, τὸ ὁποῖον ὑπερετίμα· ἦτο μὲν ἀρκετὰ ἡλικιωμένον, ὥστε νὰ τὸ μεταχειρίζωνται, ἀλλὰ κἀνεῖς δὲν εἶχε ποτὲ καθίσειν ἐπ' αὐτῷ, διότι τόσον ἦτον ἄγριον καὶ κακόηθες, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸ ἀναβῇ, οὐδ' ἐπεχείρει τις νὰ τὸ καταδαμάσῃ. *Ὁ Γεώργιος* ἐπρόβαλεν εἷς τινας τῶν νέων αὐτοῦ συντρόφων νὰ πιάσωσι τὸ πωλάριον, καὶ νὰ τοῦ τὸ κρατῶσιν ἕως νὰ ἀναβῇ, λέγων ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν νὰ κάμῃ ὅλα του τὰ δυνατὰ διὰ νὰ τὸ ἡμερώσῃ. Οἱ σύντροφοι ἔστερξαν,—ἀλλ' μίαν πρωΐαν μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, διώξαντες τὸ ἄγριον ζῶον εἰς περίφραγμά τι, ἐπέτυχαν ὕστερον ἀπὸ μεγάλους κόπους νὰ τοῦ βάλωσι τὸν χαλινόν. *Ὁ Γεώργιος* ἐπέταξεν ἀμέσως ἐπάνω εἰς τὰ νῶτά του·—τὸ στενοχωρημένον δὲ πωλάριον ἀνεπήδα εἰς τοὺς ἀνοικτοὺς ἀγροὺς, ὀρθιον στεκόμενον, καὶ σφοδρῶς τινάσσον ἄνω κάτω τὸν τράχηλον, διὰ νὰ ἀπορρίψῃ τὸ φορτίον. *Ὁ* τολμηρὸς ἀναβάτης ἐκράτει σταθερῶς τὸ κάθισμά του, καὶ ὁ ἀγὼν κατήντα πᾶσαν στιγμὴν τρομερώτερος. Τέλος, τόσον ὁρμητικὸς ἔγινεν ὁ δρόμος τοῦ πωλαρίου, καὶ μὲ τόσον μανιακὴν ἀπελπισίαν ἐπροσπαθοῦσε ν' ἀποτινάξῃ τὸν νικητὴν αὐτοῦ, ὥστ' ἔσπασε μέγα τι αἱματηρὸν ἀγγεῖον, καὶ ἀπέθανε πάραυτα. *Ὁ Γεώργιος* δὲν ἐβλάβη μὲν, ἀλλ' ἐστενοχωρήθη πολὺ διὰ τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο τῆς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ ἀποτέλεσμα. Ταχέως ἔφθασαν πρὸς αὐτὸν οἱ σύντροφοί του, καὶ ἴδαν νεκρὸν τὸ ὡραῖον πωλάριον. '*Τί θέλει εἰπεῖν ἡ μήτηρ σε; ποῖος νὰ τῆς τὸ εἴπῃ;*' ἦσαν οἱ πρῶτοι λόγοι των. Μετ' ὀλίγον ἐκαλέσθησαν ὅλοι εἰς τὸ πρόγευμα· ἀφοῦ δ' ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ *Οὐασιγκτῶνος*, '*Αἴ, κύριοι, ἴδετε ποτὲ εἰς τὰς περιδιαβάσεις σας τὸ ὡραῖόν μου ἀνήμερον ἀλογάκιον;*' *Κἀνεῖς* δὲν ἀπεκρίθη, καὶ ἡ μήτηρ ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησιν· τότε εἶπεν ὁ υἱός της *Γεώργιος*,—'*Τὸ ἀνήμερόν σου ἀλογάκιον, μῆτερ, ἐψόφησε.*' Τὴν ἱστόρησε δὲ τὰ πάντα μὲ ἀκρίβειαν. Χρῶμά τι δυσαρεσκείας, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον ἔβαψε τὴν παρειάν της, ἐπέρασε ταχέως· εἶπε δὲ μόνον μὲ ἀταραξίαν ψυχῆς ἡ σοφὴ μήτηρ,—'*Μὲ λυπεῖ ὁ χαμὸς τοῦ πωλαρίου, ἀλλὰ μὲ εὐφραίνει ὁ υἱός μου, ὅστις πάντοτε λέγει τὴν ἀλήθειαν.*'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

Ἐπειδὴ ἡ γλῶσσα εἶναι κοινὸν καὶ δημοτικὸν ὅλων τῶν ὁμογλώσσων κτῆμα, τόση μόνον ἐξουσία συγχωρεῖται εἰς τοὺς καλλωπιστὰς αὐτῆς, ὅση δὲν τοὺς κάμνει ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀπαίδευτον λαόν. Εἶναι ὅμως καὶ πολλόταται περιστάσεις, ἀναγκάζουσαι τὸν γράφοντα νὰ μεταχειρίζεται καὶ λέξεις ἀγνώστους εἰς τοὺς πολλούς· ἀλλ' ἔχει καὶ τούτου θεραπείαν, ἂν φροντίζῃ νὰ τὰς θέτῃ εἰς τόπον, ὅπου τρόπον τινὰ σχολιάζονται ἀπὸ τὰς συνοδευούσας λοιπὰς λέξεις, ἢ κἂν νὰ τὰς ἐξηγῇ μὲ ὑποσημείωσιν, διὰ νὰ γνωρίζωνται εἰς τὸ ἑξῆς ἀπ' ὅλους. Ἂν ἦναι χρέος τῶν λογίων νὰ συγκαταβαίνωσιν εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν χυδαίων, διὰ νὰ μὴν ἀκούωσι κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀπ' αὐτοὺς τὸ,

Ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον,

χρεωστοῦν ὅμως καὶ οἱ χυδαῖοι νὰ ἀναβαίνωσι κατὰ μικρὸν πρὸς τοὺς λογιωτέρους, διὰ νὰ μὴν ἀποχυδαϊσθῶσιν ὁλότελα. Δὲν εἶναι δίκαιον οὔτ' οἱ ἰδιῶται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὴν ἀκαταληψίαν τῆς γλώσσης, διὰ τὴν ἄλογον ὄρεξιν τῶν ζητούντων νὰ ἀναστήσωσι τὴν παλαιὰν γλῶσσαν, οὔτε πάλιν οἱ λόγιοι νὰ καταφρονήσωσι, πρὸς χάριν τῶν ἀπαιδεύτων, τὸν καλλωπισμὸν καὶ πλουτισμὸν τῆς γλώσσης. Ἡ ἀνάστασις εἶναι ἀδύνατος· μέρος τι μόνον ἀπὸ τὸν πλοῦτον τοῦ νεκροῦ τούτου μᾶς ἐσυγχωρήθη νὰ κληρονομήσωμεν, καὶ νὰ συναρμόσωμεν μὲ τὴν κοινὴν γλῶσσαν.—*Κοραης.*

Ο ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ.

Ειπαμεν ἤδη (σελ. 12), ὅτι, ὁπότε ὁ Νουμᾶς Πομπίλιος ἀνεμόρφωσε τὸ Ῥωμαϊκὸν μηνολόγιον, ἐπρόσθεσεν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν δύο μῆνας, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον. Εἰς τὸν δεύτερον ἀπέδωκεν εἰκοσιεννέα ἡμέρας, τὰς ὁποίας ὅλας διετήρησεν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ· ἀλλ' ὁ Αὔγουστος Καῖσαρ τὰς ὠλιγόστευσεν εἰς εἰκοσιοκτώ, προσθέσας τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην, ἢ τὴν ἀφαιρεθεῖσαν ἡμέραν, εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ μῆνα, Αὔγουστον. Μ' ὅλον τοῦτο, ὁ ἀριθμὸς τοῦ Νουμᾶ διεφυλάσσετο ἀκόμη ἕως εἰς ἕνα βαθμόν· διότι κατὰ τετραετίαν παρεμβάλλετο μία ἐπακτή, ἡ εἰκοστὴ ἐννάτη, ἡμέρα μεταξὺ τῆς εἰκοστῆς τρίτης καὶ εἰκοστῆς τετάρτης τοῦ Φεβρουαρίου. Αἱ ἀλλοιώσεις αὗται, αἱ γενόμεναι ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, διαμένουν εἰς τὸ μηνολόγιόν μας, μὲ τὴν μικρὰν ταύτην διαφοράν,—ὅτι ἡ ἐμβόλιμος ἡμέρα, ἀντὶ νὰ παρασιωπᾶται, ὀνομάζεται ῥητῶς κάθε τέταρτον ἢ δίσεκτον ἔτος ἡ εἰκοστὴ ἐννάτη καὶ τελευταία ἡμέρα τοῦ Φεβρουαρίου.

Ὁ μὴν οὗτος, τοῦ ὁποίου σημεῖον εἰς τὸν Ζωδιακὸν εἶναι οἱ Ἰχθύες, ἐτέθη παρὰ τοῦ Νουμᾶ Πομπιλίου ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ Ποσειδῶνος, θεοῦ τῆς θαλάσσης, ὅστις μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων ἔχαιρε μεγίστην ὑπόληψιν, ὄχι μόνον διὰ τὴν ὁποίαν εἶχε κυριότητα ἐπάνω εἰς ἓν ἀπὸ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἀλλὰ καὶ διότι εἶχε συνεργήσειν εἰς τὸ ν' ἁρπαχθῶσιν ὑπὸ τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Ῥώμης αἱ θυγατέρες τοῦ Σαβίνων. Ὅπως ἂν ἔχῃ τοῦτο, τὸ παρὸν αὐτοῦ ὄνομα ἔλαβε τὴν γένεσιν ἀπὸ Φέβρουα, ἓν τῶν ὀνομάτων τῆς Θεᾶς Ἥρας, ἥτις ἐπροέδρευεν εἰς τὴν κάθαρσιν τῶν γυναικῶν· ἐπειδὴ τότε ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τῶν Λουπερκαλίων. Συγγραφεῖς τινὲς θέλουν, ὅτι παράγεται ἀπὸ Februis expiatoriis, ἤτοι θυσίας διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ψυχῶν· ἐπειδὴ εἰς ἑορτὴν, ἥτις ἐγίνετο πάντοτε τὴν δευτέραν τοῦ μηνὸς τούτου, ὄχι μόνον ἐκαθαρίζοντο οἱ Ἐθνικοὶ αὐτοὶ μὲ βρεγμένον ὕσσωπον ῥαντιζόμενοι, ἀλλὰ καὶ ἐπρόσφεραν θυσίας εἰς τὸν Πλούτωνα, τὸν θεὸν τοῦ ᾅδου, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν προγόνων καὶ συγγενῶν των.

Κοινῶς παριστάνεται ὁ μὴν ουτος ὡς ἄνθρωπος μὲ φόρεμα μελάγχροινον ἢ κυανόχρουν, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὸ ἀστρονομικὸν σημεῖον τῶν Ἰχθύων. Ὑπ' ἄλλων δὲ εἰκονίσθη ὡς λευκοφόρος, στέφανον ἀπὸ σταγόνας χιόνος ἔχων περὶ τοὺς κροτάφους, καὶ λύχνον ἀναμμένον εἰς τὴν χεῖρά του.

Πλοῦτος δὲ βάσανός ἐστιν ἀνθρώπου τρόπων.

Ευχαριστησεις του πτωχου.—Ὁ πτωχὸς ἔχει τὴν συμβίαν καὶ τὰ τέκνα του· καὶ τί περισσότερον ἔχει ὁ πλούσιος; Χαίρεται τὴν συντροφίαν των ἐξίσου, μεριμνᾷ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας των ἐξίσου, καὶ ἡδύνεται εἰς τὰς ἀρετάς, τὴν προκοπήν, καὶ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν ὄχι ὀλιγώτερον· ὁ μετ' αὐτῶν δεσμός των εἶναι ἴσα σφιγκτός, ἡ ἀγάπη των ἴσα δυνατή, ἡ εὐγνωμοσύνη των ἴσα ἔνθερμος. Δὲν κλίνω εἰς τὸ νὰ φθονῶ κἀνένα, καὶ βέβαια ὄχι ποτὲ πλουσίους ἢ μεγιστᾶνας· ἀλλ' ἂν ἔπιπτα εἰς τοιοῦτο πάθος, τὸ ὑποκείμενον τοῦ φθόνου μου ἤθελεν εἶσθαι ὑγιὴς νέος, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἰσχύος καὶ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἐξερχόμενος τὸ πρωῒ εἰς ἐργασίαν διὰ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, ἢ φέρων τὸν μισθὸν αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τὸ ἑσπέρας.

Βιβλια εις την Γερμανιαν.—Τὸ βιβλεμπόριον ἀκμάζει εἰς τὴν Γερμανίαν μᾶλλον παρὰ εἰς ὁποιανδήποτε ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν χώραν. Λογαριάζεται ὅτι ἐτησίως πωλοῦνται αὐτοῦ βιβλία 25,000,000 Δραχμῶν. Πρὸ τριάκοντα χρόνων ἦσαν 300 μόνον οἱ βιβλία ἐμπορευόμενοι· τώρα δὲ ἀναβαίνουν εἰς 1,094, περιλαμβανομένων καὶ 92 ἐμπορικῶν καταστημάτων εἰς τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Οὐγγαρίαν, τὴν Προυσσίαν, καὶ τὰς Πολονικὰς αὐτῆς ἐπαρχίας. Καθ' ὅλην τὴν Γερμανικὴν Ὁμοσπονδίαν ὑπάρχει ἓν βιβλιοπωλεῖον διὰ κάθε 93,000 ψυχῶν, ἐνῷ εἰς τὴν Ἀουστρίαν ὑπάρχει ἓν μόνον διὰ κάθε 122,222. Ἡ διάδοσις τῶν φώτων εἶναι ἀκόμη ταχυτέρα εἰς τὴν Προυσσίαν, ὅπου ὑπάρχει ἓν βιβλιοπωλεῖον διὰ κάθε 33,899 ἀνθρώπους· τὸ 1830 ἦσαν 200, τὸ δὲ 1833 εἶχαν φθάσειν εἰς 293. Τὸλάχιστον 58 νέα βιβλιοπωλεῖα ἐσυστήθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Γερμανίας μεταξὺ τοῦ Πάσχα, 1832, καὶ τοῦ Πάσχα, 1833. Τὸ 1827 ἐδημοσιεύθησαν 5,000 συγγράμματα· τὸ 1828, 5,600· καὶ τὸ 1832, (ὁπότε ἐτυπώθησαν πολλὰ φυλλάδια), 6,122. Κέντρον τοῦ ἐκτεταμένου τούτου ἐμπορίου εἶναι ἡ Λειψία.

Ο προεδρος γεωργικῆς τινὸς ἑταιρίας εἰς τὴν Γαλλίαν συμπεραίνει ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πειραμάτων, ὅτι τὸ προϊὸν τῆς γῆς εἶναι κατ' ἀναλογίαν τοῦ βάρους τῆς κόπρου, μὲ τὴν ὁποίαν παχύνεται. Αὔξησε λοιπὸν τὰ ζῶά σου, διὰ ν' αὐξηθῇ ἡ κόπρος σου, καὶ οὕτω νὰ διπλασιάσῃς ἢ τριπλασιάσῃς τὰ γεννήματά σου.

Οστις περιγελᾷ τὸν πτωχὸν, ὀνειδίζει τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ· καὶ ὅστις χαίρει εἰς τὰς συμφορὰς τοῦ ἄλλου δὲν θέλει μείνειν ἀτιμώρητος. —Σολομων.

Ο ΑΠΟ ΛΙΣΕΡΠΑΛΟΥ ΕΙΣ ΜΑΓΚΕΣΤΡΙΑΝ ΣΙΔΗΡΟΤΣ ΔΡΟΜΟΣ.

Μεταξυ τῶν πόλεων τῆς Ἀγγλίας, Λισερπάλου (Liverpool) καὶ Μαγκεστρίας (Manchester), ὑπάρχει σιδηροῦς δρόμος, ἐκτεινόμενος τριάκοντα ἓν μίλιον. Κατεσκευάζετο δὲ ὑπὲρ τέσσαρα ἔτη, καὶ ἐξωδεύθησαν δι' αὐτὸν καὶ τὰ περὶ αὐτὸν 820,000 Λίτραι Στερλίναι. Σιδηροῖ δρόμοι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἦναι σχεδὸν ὅλως διόλου ἐπίπεδοι· τοῦτο δὲ διὰ νὰ κατορθωθῇ, ἀπαιτοῦνται ἀδραὶ δαπάναι καὶ κολοσσαῖα ἔργα. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ Λισερπάλου εἰς Μαγκεστρίαν, ἐξωρύχθησαν δύο μακρὰ ὑπόγεια περάσματα, καὶ κατεσκάφησαν ἓξ λόφοι, ἀνυψώθησαν ἐκτεταμέναι κοιλάδες, συνεπήχθη καὶ ἐστερεώθη χώρα βαλτωδεστάτη, καὶ ᾠκοδομήθησαν ἑξήκοντα τρεῖς γέφυραι. Ἐκ τῶν γεφυρῶν τούτων ἡ σιδηρᾶ ὁδὸς περνᾷ ὑπὸ τὰς τριάκοντα· ἐπὶ εἰκοσιοκτὼ περνᾷ ἐπάνωθεν τοῦ κοινοῦ δρόμου, καὶ ἐπὶ πέντε διαβιβάζεται ὑπερκοινοῦ δρόμου, καὶ ἐπὶ πέντε διαβιβάζεται ὑπερ- ἄνω τῶν ὑδάτων ποταμοῦ τινὸς, διωρύγων, κτλ.

Ἠνοίχθη δὲ πρώτην φορὰν ὁ νεοφανὴς οὗτος δρόμος τὴν 15ην Σεπτεμβρίου, 1830. Αἱ ὁδοιπορίαι εἰς αὐτὸν γίνονται ταχύτατα. Μηχανή τις, ἀπὸ τρεῖς μόνον ἀνθρώπους ἐπιφορτωμένη, διεπέρασεν ὅλον τὸ διάστημα εἰς μίαν ὥραν· ἄλλη μηχανὴ, σύρουσα ἐξοπίσω της τριάκοντα ἁμάξας, φορτωμένας ἀπὸ 164½ τόνους, δηλαδὴ ἀπ' ὁλόκληρον φορτίον ὄχι μικρᾷ πλοίᾳ, ἔφθασεν ἀπὸ Λισέρπαλον εἰς Μαγκεστρίαν εἰς δύο ὥρας καὶ τριάκοντα τέσσαρα λεπτὰ, ἐκ τῶν ὁποίων δεκατρία ἐξώδευσε, λαμβάνουσα νερὸν, κτλ. Εἰς τὸ μέρος τοῦ δρόμου τὸ διόλου ἐπίπεδον, ἐπρόβαινεν ἡ ἀτμοκίνητος μηχανὴ εἴκοσι μίλια καθ' ὥραν!

Ἡ Μαγκεστρία, ἥτις ἐμπορεῖ δικαίως νὰ θεωρῆται ὡς τὸ μέγα βαμβακουργεῖον τῶν πλειοτέρων μερῶν τῆς οἰκουμένης, λαμβάνει τὰς ἀκατεργάστους ὕλας ἀπὸ τὴν Λισέρπαλον, καὶ πάλιν τὰς ἐξάγει διὰ μέσου αὐτῆς κατειργασμένας. Ὅθεν αἱ δύο αὗται πολυάνθρωποι καὶ ἀξιόλογοι πόλεις ἔχουν σχέσεις ἀδιακόπους· καὶ μολονότι προϋπῆρχαν μεταξὺ αὐτῶν δύο διώρυγες, ἦτον ὅμως εἰς ἄκρον ἐπιθυμητὴ αὕτη ἡ περιπλέον εὐκόλυνσις τῆς συγκοινωνίας. Ἀρχήτερα τὸ ταξείδιον ἀπαιτοῦσε κατὰ μέσον ὅρον τριάκοντα ἓξ ὥρας· τώρα δὲ μόνον δύο.

Διὰ νὰ καταλάβῃ ἐντελῶς ὁ ἀναγνώστης τί σημαίνει σιδηροῦς δρόμος, δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ἂν ὑπῆρχεν εἷς τοιοῦτος μεταξὺ Σμύρνης καὶ Μαγνησίας, τὸ εἰς Μαγνησίαν ταξείδιον ἤθελεν εἶσθαι τόσον σύντομον, ὅσον τὸ εἰς τὴν γειτονεύουσαν κωμόπολιν Βρνόβαν. Μία μόνη ἀτμοκίνητος μηχανὴ ἤθελε μετακομίζειν ἐκ Μαγνησίας* εἰς Σμύρνην ὁλόκληρον φόρτωμα πλοίου εἰς ὀλιγώτερον παρὰ δύο ὥρας· ἐπιβάται δὲ ἠμπόρουν νὰ μεταβαίνωσιν ἐκεῖ εἰς μίαν μόνην ὥραν, πληρόνοντες δι' ἀγώγιον ἓν μόνον δίστηλον!

'Αἰσθήματα δυσεξάλειπτα,' λέγει συγγραφεὺς Ἄγγλος, 'γεννῶνται εἰς τὸν νοῦν τοῦ κατὰ πρώτην φορὰν ὁδοιποροῦντος ἐπὶ τῆς παραξένης ὁδοῦ ταύτης. Τερπνός τις θαυμασμὸς μᾶς κυριεύει, ἐνῷ γλιστρῶμεν ἐπὶ τῶν σιδήρων μὲ ταχυδρόμου ἵππου γρηγορότητα. Ἀλλ' ἴσως ὑπολαμβάνει τις, ὅτι τοσαύτη ταχύτης πρέπει σχεδὸν νὰ πιάνῃ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ὁδοιπόρου, καὶ νὰ τὸν προξενῇ ἐνόχλησιν καὶ δυσαρέσκειαν ἡ ὁρμητικὴ διάσχισις τοῦ ἀέρος. Τὸ ἀνάπαλιν ὅμως ἀληθεύει. Τόσον ὁμοιοειδὴς εἶναι ἡ κίνησις, καὶ τόσον παντάπασιν ἐλευθέρα ἀπὸ τὸν τιναγμὸν τὸν προξενούμενον ὑπὸ τῆς ἀνισότητος ἢ τρίψεως τῶν κοινῶν δρόμων, ὥστε μόλις δύναται νὰ πιστεύσῃ ὁ ὁδοιπόρος, ὅτι ἀληθῶς φεύγει μὲ τόσην ταχύτητα· τότε δὲ μόνον, ὅταν συναπαντήσῃ ἄλλην σειρὰν ἁμαξῶν, καὶ χάσῃ αὐτὴν σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ τὴν ὄψιν, καταλαμβάνει ἐντελῶς τῆς προόδου τὸ τὴν βιαίαν ὁρμήν. Πόσον περίεργον νὰ βλέπῃ τις πολλάκις, ὅπου ἡ ὁδὸς ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς περιχώρου, δρόμους κοινοὺς ὑποκάτω αὐτοῦ μὲ τοὺς πεζοὺς ἢ ἐφίππους διαβάτας των, ἢ πλοῖα μέσα εἰς διώρυγας ταπεινῶς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πλέοντα! Εἰς τὸν σπουδαῖον περιηγητὴν παριστάνεται πιθανῶς ὀπτασία εὐάρεστος, προερχομένη ἐκ τοῦ θριάμβου τούτου τῆς ἀνθρωπίνου τέχνης. Ὄχι μακρὰν βλέπει τοῦ χρόνου τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πλέον μεμακρυσμένα μέρη τῆς εὐδαίμονος ταύτης Βρετανίας θέλουν ἔχειν συγκοινωνίαν ἐπίσης ταχεῖαν καὶ εὔκολον· ὀλίγον ἐπέκεινα θεωρεῖ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλα ἔθνη θέλουν ἀμιλλᾶσθαι πρὸς ἡμᾶς περὶ τὰ γιγαντιαῖα ταῦτα ἔργα τῆς εἰρήνης. Βλέπει τὰ δεινὰ, τὰ ἐκ τῆς διαφορᾶς γλώσσης, καὶ τόπου, καὶ κλίματος, ἀφανιζόμενα ὅλα ἐνώπιον τῆς σφοδρᾶς κλίσεως τῶν ἀνθρώπων πρὸς εἰρηνικὴν ἐμπορικὴν ἐπιμιξίαν· ἐπειδὴ δὲ γνωρίζει ὅτι αἱ προλήψεις καὶ ἰδιοτέλειαι, αἱ χωρίζουσαι μίαν περιοχὴν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἀπὸ ἄλλην, ἐξαλείφονται ὑπὸ τοιούτων εὐγενῶν ἐφευρέσεων ὁποῖαι αὕτη, αἰσθάνεται ὅτι ὁ πολιτισμὸς, ὁ ὑπὸ τῆς ἀσκήσεως τοῦ λογικοῦ μας προαγόμενος, συμπροβαίνων μετὰ τοῦ πνεύματος τῆς

---

* Ἡ Μαγνησία ἀπέχει τῆς Σμύρνης ὀκτὼ ὥρας, ἤτοι περὶ τὰ 24 μίλια.

Χριστιανικῆς θρησκείας, θέλει τελευταῖον καταστήσειν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφοὺς καὶ τέκνα ἑνὸς μεγάλου Πατρός.'

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ.

'Αι ἐλπίδες σου,' λέγει ὁ 'Οράτιος, 'ἀς ἦναι ἀνάλογοι μὲ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου· αἱ ὧραι φεύγουν, ἐνῷ συνομιλοῦμεν· ἀπόλαυε τὸ παρὸν, καὶ μὴ πίστευε πολὺ εἰς τὸ μέλλον.'

'Αξιοπερίεργον εἶναι, πόσον ἀντιφάσκομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸ μῆκος τῆς ζωῆς μας. Λυπούμεθα μὲν διὰ τὸ βραχὺ τοῦ βίου ἐν γένει, εὐχόμεθα ὅμως τὴν τελείωσιν ἑκάστης περιόδου αὐτοῦ. 'Ο ἀνήλικος ποθεῖ ἀνυπομόνως νὰ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν· φθάσας εἰς ἡλικίαν, ν' ἀποκτήσῃ πλούτη· ἀποκτήσας πλούτη, ν' ἀξιωθῇ τιμῶν· καὶ ἀξιωθεὶς τιμῶν, ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὰ ἴδια. Τοιουτοτρόπως, ἂν καὶ τὸ ὅλον τοῦ βίου ὁμολογῆται παρὰ πάντων βραχὺ, αἱ διάφοροι ὅμως αὐτοῦ διαιρέσεις μᾶς φαίνονται μακραὶ καὶ ἀηδεῖς. Τὴν ζωὴν ἡμῶν ἐν γένει ἐπιθυμοῦμεν νὰ μακρύνωμεν, τὰ συγκροτοῦντα ὅμως αὐτὴν μέρη ἠθέλαμεν μετὰ χαρᾶς συστείλειν. 'Ο τοκιστὴς ἤθελεν ὑπερευχαριστηθῆν, ἂν ἠφανίζετο ὅλος ὁ μεταξὺ τῆς παρούσης στιγμῆς καὶ τῆς προθεσμίας χρόνος· ὁ πολιτικὸς ἤθελεν ἀλύπως χάσειν τρεῖς ἐνιαυτοὺς τῆς ζωῆς του, ἂν ἠδύνατο νὰ διατάξῃ τὰ πράγματα, ὡς φαντάζεται ὅτι θέλουν εἶσθαι μετὰ τοσούτου χρόνου παρέλευσιν· καὶ ὁ ἐραστὴς ἤθελεν ἀφαιρέσειν μετὰ χαρᾶς ἀπὸ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ὅλας τὰς πρὸ τῆς ποθουμένης συνελεύσεως στιγμάς. Οὕτω, μολονότι ὁ καιρός μας τρέχει γρηγορώτατα, ἐπιθυμοῦμεν ὅμως εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ βίου νὰ ἔτρεχεν ἔτι πλέον ἐγρήγορα. Τῆς ἡμέρας βαρυνόμεθα ὥρας πολλὰς, χ' εὐχόμεθα τὴν παρέλευσιν χρόνων ὁλοκλήρων· διαβαίνομεν τὴν ζωὴν ὡς χώραν πλήρη ἀρίων καὶ ἀνύδρων ἐρημιῶν, ὑπὲρ τὰς ὁποίας ἠθέλαμεν ἀσμένως πετάσειν, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ὅσα ἐδῶ κ' ἐκεῖ μᾶς παριστάνει ἡ φαντασία τερπνὰ χ' καρποφόρα νησύδρια.

'Εὰν διαιρέσωμεν τὸν ἀνθρώπινον βίον εἰς εἴκοσι μέρη, θέλομεν εὑρεῖν ὅτι πολλῶν ἀνθρώπων τὰ δεκαεννέα τοὐλάχιστον δὲν εἶναι ἄλλο τι παρ' ἀνοίγματα καὶ χάσματα, κενὰ ἐξίσου ἀπὸ ἡδονὴν καὶ ἐργασίαν. Εἰς τοῦτον ὅμως τὸν ὑπολογισμὸν περικλείω τὴν ζωὴν ἐκείνων μόνον, ὅσους δὲν ἀναγκάζουν αἱ περιστάσεις νὰ καταγίνωνται πάντοτε εἰς ἔργον τι. Εἰς τοὺς τοιούτους ἐλπίζω ὅτι θέλω κάμειν δούλευσιν εὐπρόσδεκτον, ἐὰν τοὺς δείξω μεθόδους τινὰς ἐνασχολήσεως.

Καὶ πρῶτον μὲν λέγω, ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς ἀρετῆς ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀρκετὸν ἐνασχόλημα εἰς τὸν φιλοπονώτατον. Πόσας ὥρας καθημέραν δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ ἐξοδεύῃ, συμβουλεύων τοὺς ἀμαθεῖς, παρηγορῶν τοὺς τεθλιμμένους, χ' βοηθῶν τὰς ἐνδεεῖς; Ποσάκις ἔχομεν εὐκαιρίαν νὰ καταπραΰνωμεν τὴν ἀγριότητα τινὸς φατρίας, νὰ δικαιολογήσωμεν τὸν ἀναιτίως κατηγορούμενον, νὰ μαλακύνωμεν τὸν φθονερὸν, νὰ καθησυχάσωμεν τὸν ὠργισμένον, νὰ διορθώσωμεν τὸν προκατειλημμένον, νὰ φωτίσωμεν τὸν δεισιδαίμονα! Τούτων δὲ λογικωτέρας ἢ τερπνοτέρας ἐνασχολήσεις ποῦ δύναταί τις νὰ εὕρῃ;

'Υπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος ἀρετῆς, ἐπιτήδειον νὰ μᾶς ἐνασχολῇ εἰς τὰς μοναχικὰς ἡμῶν ὥρας· ἐννοῶ τὴν σχέσιν καὶ συγκοινωνίαν, τὴν ὁποίαν πᾶν λογικὸν πλάσμα χρεωστεῖ νὰ διατηρῇ μὲ τὸν μέγαν αὐτοῦ Δημιουργόν. 'Οποιος συνειθίσῃ νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀδιάλειπτον παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἔχει πάντοτε ἱλαρὰν τὴν διάθεσιν, καὶ χαίρει συλλογιζόμενος, ὅτι εὑρίσκεται μετὰ τοῦ ἀκριβωτέρου καὶ καλητέρου φίλου του. Τὸν καιρὸν ὁ τοιοῦτος ποτὲ δὲν βαρύνεται· ὁ τοιοῦτος ἀδύνατον νὰ πάσχῃ ἀπὸ μοναξίαν. Οἱ λογισμοὶ καὶ τὰ πάθη αὐτοῦ εἶναι τότε πλέον ἐνεργὰ, ὁπότε τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εἶναι διόλου ἀεργῆ. Μόλις ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἡ καρδία του καίεται ἀπὸ εὐλάβειαν, φουσκόνει ἀπὸ ἐλπίδα, καὶ θριαμβεύει, συναισθανομένη ὅτι εὑρίσκεται ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις πανταχῦ τὴν περιτριγυρίζει· ἢ ἐξ ἐναντίας ἐκχέει τὰς λύπας καὶ τοὺς φόβους της εἰς τὸν μέγαν Συντηρητὴν τοῦ παντός.

'Εθεώρησα ἐνταῦθα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἦναί τις ἐνάρετος μόνον διὰ νὰ ἔχῃ τί νὰ κάμνῃ· ἀλλ' ἐὰν στοχασθῶμεν περαιτέρω, ὅτι τῆς ἀρετῆς ἡ ἄσκησις ὄχι μόνον μᾶς διασκεδάζει κατὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπενεργεῖ εἰς τὰ μέρη τῆς ὑπάρξεώς μας τὰ μετὰ θάνατον, χ' ὅτι ἡ ἀΐδιος ἡμῶν ζωὴ μέλλει νὰ λάβῃ τὸ χρῶμά της ἀπὸ τὰς ὥρας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐνασχολοῦμεν εἰς ἀρετὴν ἢ εἰς κακίαν,—ἡ δύναμις τῶ ἐπιχειρήματος ὑπὲρ τῆς μεθόδου ταύτης τοῦ ἀναλίσκειν τὸν καιρὸν διπλασιάζεται.

Τί ἠθέλαμεν στοχασθῆν περὶ ἀνθρώπω, ὅστις, μὴν ἔχων παρὰ ὀλίγα χρήματα, ἤθελεν ἀφήσειν τὰ δεκαεννέα μέρη αὐτῶν νὰ κάθηνται ἄχρηστα, καὶ ἐνασχολεῖν ἴσως τὸ εἰκοστὸν πρὸς ἀφανισμὸν ἢ ζημίαν ἑαυτοῦ; 'Επειδὴ ὅμως ὁ νοῦς δὲν ἐμπορεῖ νὰ καταγίνεται πάντοτε εἰς ὑψηλὰς σκέψεις, ἀνάγκη νὰ τοῦ εὕρωμεν ἐνασχολήσεις τινὰς, πρὸς ἄνεσιν ἁρμοδίας.

Προβάλλω λοιπὸν, ὡς δευτέραν μέθοδον ἐνασχολήσεως, ὠφελίμους καὶ ἀθῴας διατριβάς. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσω, ὅτι τὸ κρίνω ἀνάξιον λογικῶν πλασμάτων νὰ ἐνασχολῶνται ὅλως διόλου εἰς τοιαύτας διατριβὰς, ὁποῖαι εἶναι μόνον ἀθῷαι, μηδὲν ἄλλο συστατικὸν ἔχουσαι παρὰ τὸ ὅτι δὲν βλάπτουν. Καὶ τὸ ὀλίγον ὅμως τοῦτο ἀμφιβάλλω ἂν ἐμπορῇ νὰ τὸ καυχηθῇ κἀνὲν ἀπὸ τὰ πολυάριθμα εἴδη τυχηρῶν παιγνιδίων· ἀλλὰ βέβαια πῶς νὰ μὴν ὑπερθαυμάζῃ τις, βλέπων ἀνθρώπους νουνεχεῖς νὰ ἐξοδεύωσι δεκάδας ὡρῶν κατὰ συνέχειαν εἰς τὸ νὰ ῥίπτωσι καὶ νὰ πιάνωσι χαρτία, χωρὶς ἄλλην συνομιλίαν παρὰ τὴν συνισταμένην ἐξ ὀλίγων παικτικῶν φράσεων, καὶ χωρὶς ἄλλας ἰδέας παρὰ τὰς περὶ μαύρων καὶ ἐρυθρῶν κηλίδων, διαφοροτρόπως σχηματισμένων! 'Εμπορεῖ τις νὰ μὴ γελᾷ, ὅταν οἱ τοιοῦτοι παραπονῶνται περὶ τῆς βραχύτητος τοῦ βίου;

Τὴν πλέον εὐχάριστον ἄνεσιν εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα παρέχει ἡ συνομιλία φίλου καλῶς διαλεγμένου. Τῳόντι δὲν ὑπάρχει βιωτικὸν ἀγαθὸν, ποσῶς ἄξιον νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἀπόλαυσιν συνετοῦ χ' ἐναρέτου φίλου. 'Ελαφρύνει καὶ ἀναπαύει τὴν καρδίαν, καθαρίζει καὶ βελτιόνει τὸν νοῦν, γεννᾷ διαλογισμοὺς καὶ γνώσεις, ἐμψυχόνει τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς καλὰς ἀποφάσεις, καταπραΰνει τὰ πάθη, καὶ ἐνασχολεῖ τὰς περισσοτέρας κενὰς ὥρας τῆς ζωῆς. Παρὰ τὴν στενὴν δὲ ταύτην σχέσιν μὲ ἰδιαίτερόν τι ὑποκείμενον, καλὸν εἶναι νὰ ζητῶμεν καὶ γενικωτέραν συναναστροφὴν μὲ τοὺς ἀξίους νὰ μᾶς ἡδύνωσι καὶ ὠφελῶσι.

'Υπάρχουν καὶ ἄλλαι χρήσιμοι διασκεδάσεις, τῶν ὁποίων ἡ αὔξησις εἶναι ἐπιθυμητὴ, ὥστε νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὶ, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ καταφεύγωμεν, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἀργὸν τὸ πνεῦμα, χ' ἀκολούθως ὑποκείμενον νὰ κυριευθῇ ἀπὸ τὸ προστυχὸν πάθος.

'Ο ἔχων κλίσιν εἰς τὴν μουσικὴν, ζωγραφικὴν, ἢ ἀρχιτεκτονικὴν, παραβαλλόμενος πρὸς τοὺς μὴ νοστιμευομένους τὰς τέχνας ταύτας, φαίνεται ὡς ἄνθρωπος μὲ μίαν ἄλλην αἴσθησιν. Καὶ ἡ ἀγάπη δὲ τῆς γεωργικῆς, ἡ σπουδὴ περὶ τὴν καλλιέργειαν ἀγρῶν χ' κήπων, φυτῶν χ' ἀνθέων, ὄχι μόνον τὰ μέγιστα διασκεδάζει, ἀλλὰ χ' πολυτρόπως ὠφελεῖ τὸν πλούσιον τῆς ἐξοχῆς κάτοικον.

'Απ' ὅλας ὅμως τὰς διατριβὰς καταλληλοτέρα εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ὠφελίμων χ' ψυχαγωγικῶν συγγραμμάτων. Ταύτην ἀναφέρω μόνον κατὰ τὸ παρὸν ὡς τρίτην μέθοδον ἐνασχολήσεως· θέλω δὲ πραγματευθῆν εἰς πλάτος περὶ αὐτῆς εἰς τὸν προσεχῆ ἀριθμόν.

'Η ἐλπὶς ἀναξαλλομένη ἀτονίζει τὴν καρδίαν.—Σολομών.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ.

'Επιστολὴ ι'.

Συνέχεια περὶ πειθαρχίας.

Καθως εἰς τὰς διοικήσεις τῶν ἐθνῶν, οὕτω χ' εἰς τὰ σχολεῖα, πρῶτος καὶ κύριος σκοπὸς τῆς πειθαρχίας πρέπει νὰ ἦναι ἡ ἐμπόδισις τῶν ἁμαρτημάτων, χ' ὄχι ἡ τιμώρησις τῶν πραχθέντων. 'Ενταῦθα προσφέρω τρεῖς συμβουλάς·—

Α'. 'Αποφεύγετε, ὅσον τὸ δυνατὸν, τὰ μερικὰ μέτρα, καὶ προτιμᾶτε τὰ γενικά. Βλέπετε σφάλμα εἴς τινα μαθητήν; στοχασθῆτε μήπως καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ σχολείου πταίουσιν ὁμοίως. 'Εὰν ἦναι τοῦτο πιθανὸν, τότε βέβαια ὀλίγον θέλετε κατορθώσειν, ἐὰν προσπαθήσετε νὰ διορθώσετε ἓν μόνον ἄτομον· καὶ ἡ διόρθωσις δ' αὐτοῦ θέλει εἶσθαι δυσκολωτέρα, ἐπειδὴ μένει τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων, καὶ ἐνταυτῷ πλέον δυσάρεστος, διότι ἐγγίζεται ὁ μαθητὴς προσωπικῶς. Διὰ νὰ σαφηνίσω τὴν παρατήρησιν ταύτην καλητέρα, λαμβάνω ἓν παράδειγμα.

Μαθητής τις εἰς ὁμιλίαν μεταχειρίζεται λέξεις βλασφήμους χ' αἰσχράς. Κατὰ περίστασιν ὁ διδάσκαλός του περνῶν πλησίον, τὰς ἀκούει. Τί κάμνει; τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν τὸν προσκαλεῖ ἔμπροσθεν τοῦ σχολείου, καὶ τὸν παιδεύει αὐστηρῶς· χ' τὸ ἀποτέλεσμα τί εἶναι; πιθανὸν ὄχι ἄλλο, εἰμὴ ὅτι καὶ ἐκεῖνος καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν εἶναι συνειθισμένοι εἰς βλασφημίας καὶ αἰσχρολογίας, ἀποφασίζουν νὰ προσέχωσιν, ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ τοὺς ἀκούῃ ὁ διδάσκαλος.

'Ο σοφὸς διδάσκαλος ὅμως, ὅστις θεωρεῖ γενικώτερα τὸ χρέος του ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν πρόοδον ὅλων τῶν μαθητῶν του, ἤθελε πράξειν πολλὰ διαφορετικά. "Ηθελε στοχασθῆν καθ' ἑαυτόν·—'"Εχουν χ' ἄλλοι μαθηταὶ τὴν κακὴν ταύτην συνήθειαν; ὀλίγον λοιπὸν θέλω τοὺς ὠφελήσειν, ἂν παιδεύσω μόνον τὸν ἕνα. Πρέπει νὰ ἐφεύρω τρόπον νὰ φθάσω εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ κακοῦ ὅλου, καὶ, εἰ δυνατὸν, νὰ τὸ διορθώσω.'

Συνέβη μία τοιαύτη περίστασις, τὴν ὁποίαν θέλω ἀναφέρειν, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὁ σοφὸς καὶ φιλάνθρωπος διδάσκαλος ἐπέτυχε κάλλιστα κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Εἰς τὸν μαθητὴν δὲν εἶπε τίποτε. Μάλιστα δὲν ἤξευρεν αὐτὸς, ὅτι τὸν ἤκουσεν ὁ διδάσκαλος. 'Επρόσμεινε δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, διὰ νὰ λησμονήσωσιν οἱ παῖδες τὴν ὁμιλίαν των. Τότε ἔλαβεν εὐκαιρίαν μίαν ἡμέραν, ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰ μαθήματά των, νὰ εἴπῃ, ὅτι κάτι εἶχε νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ πρὶν σχολάσωσιν. Αἱ περιστάσεις αὐταὶ, τὰς ὁποίας ἔκλεξεν, ἦσαν ἀρκεταὶ νὰ

κάμωσιν ἐντύπωσιν ζωηρὰν καὶ μόνιμον. Τὸ ἑσπέρας ἐπλησίαζεν· αἱ ἐργασίαι των ἦσαν τελειωμέναι· ὅλοι ἦσαν εὔθυμοι· καὶ κάθε ὀμμάτιον ἐπροσηλώθη πρὸς τὸν διδάσκαλον.

‘Ηρὸ ὀλίγων ἡμερῶν,’ εἶπεν αὐτὸς, ἀφοῦ ἔγινε τελεία ἡσυχία, ‘ἔτυχε ν’ ἀκούσω μίαν συνομιλίαν μεταξὺ δύο μαθητῶν τοῦ σχολείου μας, καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐβλασφήμησε.’

Ἔπαυσε μίαν στιγμὴν, ἐνῷ ἐπρόσμεναν ὅλοι ἀνυπομόνως νὰ ἀκούσωσι τὸ τέλος.

‘Ἴσως προσμένετε τώρα νὰ φωνάξω ἐκεῖνο τὸ παιδίον, καὶ νὰ τὸ παιδεύσω. Τί νομίζετε, αὐτὸ πρέπει νὰ κάμω;’ Δὲν ἀπεκρίθη κανεῖς.

‘Νομίζω, ὅτι ὅποιος μαθητὴς μεταχειρίζεται τοιαύτην ὁμιλίαν ἁμαρτάνει ἐναντίον εἰς τὴν ἰδικήν του συνείδησιν. Παραβαίνει τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, δυσαρεστεῖ καὶ τὸν Πλάστην του καὶ ὅλους τοὺς ἐναρέτους φίλους του, καὶ δίδει κακὸν παράδειγμα εἰς τοὺς συμμαθητάς του. Εἶναι ἄξιος νὰ τιμωρηθῇ.’

Πολλοὶ ἐκ τῶν παίδων αἰσθάνοντο, ὅτι ἦσαν εἰς κίνδυνον. Ἕκαστος, τὸν ὁποῖον ἔτυπτεν ἡ συνείδησις, ἐφοβεῖτο μήπως ἦναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ διδάσκαλος.

‘Ἠμποροῦσε, λέγω,’ ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος, ‘ἠμποροῦσε δικαίως νὰ παιδευθῇ, ἀλλὰ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ τὸν παιδεύσω. Διότι φοβοῦμαι μήπως, ἐὰν ἤθελα τὸν παιδεύσειν, δὲν ἤθελα κατορθώσειν τίποτε ἄλλο, εἰμὴ νὰ τὸν κάμω προσεκτικώτερον, ὥστε νὰ μὴ τ ὸ ν ἀ κ ο ύ σ ω ἐ γ ὼ νὰ βλασφημῇ εἰς τὸ ἑξῆς, ἐνῷ ἐπιθυμῶ νὰ τὸν καταπείσω, ἂν ἦναι δυνατὸν, νὰ μὴ πράξῃ ποτὲ πλέον αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι πολλὰ εὐτυχέστερος καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, (νὰ μὴν εἴπω εἰς τὸν μέλλοντα), ἐὰν ἤθελεν ἀρχίσειν νὰ κάμνῃ πάντοτε τὸ χρέος του, ποτὲ νὰ μὴ παραβαίνῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, εἴτε τὸν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι, εἴτε ὄχι. Ἑπομένως συλλογιζόμενος πόσον ἐργήγορα θέλομεν εἶσθαι ὅλοι εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, ὅπου θέλομεν κριθῆν κατὰ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν ἐδῶ, πολὺ ἐπιθυμῶ νὰ τὸν καταπείσω νὰ παραιτήσῃ τὴν κακὴν ἐκείνην συνήθειαν. Προτιμῶ νὰ τὸν καταπείσω, ὅτι εἶναι χρέος τ ε νὰ μὴ βλασφημῇ, παρὰ νὰ τὸν παιδεύσω. Προσέτι πιθανὸν ὅτι δὲν εἶναι μόνος ἔνοχος, ἀλλ’ ὅτι καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου πράττουν ἐνίοτε τὴν ἰδίαν ἁμαρτίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισα ὅτι, ἀντὶ νὰ παιδεύσω αὐτὸν μόνον, τὸν ὁποῖον ἔτυχε νὰ ἀκούσω, ἤθελεν εἶσθαι πολὺ εὐαρεστότερον καὶ καλήτερον δι’ ὅλους μας νὰ ἀναφέρω τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ πασχίσω νὰ σᾶς καταπείσω ὅλους νὰ διορθωθῆτε.’

Ἐπρόσθεσε καὶ ἄλλας παρατηρήσεις, ἐξηγῶν καὶ παρασταίνων ἐκείνην τὴν ἁμαρτίαν, ὄχι μὲ ὀργὴν ἢ καταφρονητικῶς, ἀλλὰ μετρίως καὶ φιλικῶς, καὶ ἐτελείωσε λέγων·—

‘Τώρα, παιδία μου, ὁ λόγος εἶναι, θέλετε νὰ παραιτήσετε τὴν κακὴν ταύτην συνήθειαν, ἢ ὄχι; Ἐὰν θέλετε, καλά· εὐθὺς θέλω λησμονήσειν τὰ παρελθόντα, καὶ θέλω προσπαθήσειν νὰ σᾶς βοηθήσω ν’ ἀντιστέκεσθε τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν πειρασμὸν, καὶ νὰ τὸν νικήσετε. Ἀλλ’ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ κάμω ἄλλο παρὰ νὰ σᾶς βοηθήσω. Τὸ πρῶτον δὲ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κάμετε, ἐὰν θέλετε νὰ ἐπιχειρήσετε τὸ ἔργον τῆς μεταρρυθμίσεως, εἶναι νὰ ὁμολογήσετε τὸ σφάλμα σας. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω πόσοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ κάμωσι τὴν ἀρχὴν ταύτην. Ὅσοι θέλουν νὰ μὲ εἴπωσιν εἰλικρινῶς, ἂν ἔχωσι τὴν συνήθειαν περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλῶ, ἢ ὄχι, δύνανται νὰ σηκωθῶσι.’

Ὅλοι, ἐξαιρουμένου ἑνὸς, ἐσηκώθησαν.

‘Χαίρω,’ εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ‘βλέπων τόσους ἑτοίμους νὰ κάμωσι τώρα τὸ χρέος των, ἐλπίζω ὅτι θέλετε εὑρεῖν τὸ ἔργον τοῦτο εὐάρεστον—τὸ νὰ ὁμολογήσετε ἐννοῶ, καὶ νὰ παραιτήσετε τὰ σφάλματά σας.—Ὅσοι τώρα δύνανται ἀληθῶς καὶ τιμίως νὰ μὲ εἴπωσιν, ὅτι ποτὲ δὲν μεταχειρίζονται κἀνὲν εἶδος βλασφημίας, ἐμποροῦν νὰ καθίσωσι.’

Τρεῖς μόνοι ἀπὸ τοὺς εἴκοσι ἐκάθισαν.

‘Ὅσοι λοιπὸν μένετε τώρα στεκόμενοι,’ ἠκολούθησεν ὁ διδάσκαλος, ‘ὁμολογεῖτε, ὅτι κἄποτε τοὐλάχιστον πράττετε αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν. Ὑποθέτω ὅμως, ὅτι ὅλοι ἔχετε ἀπόφασιν νὰ μὴ τὴν πράξετε πλέον εἰς τὸ ἑξῆς. Νομίζω ὅτι, ἂν δὲν εἴχετε τοιαύτην ἐπιθυμίαν, δὲν ἠθέλετε κάμειν ἀρχὴν, σηκονόμενοι ἐδῶ καὶ ὁμολογοῦντες τὸ σφάλμα σας. Ἀλλὰ νομίζετε ἱκανὸν τὸ νὰ κάμετε ἐδῶ τὴν ἀπόφασιν;’

‘Ὄχι,’ ἀπεκρίθησαν ὁμοφώνως οἱ μαθηταί.

‘Διὰ τί; ἐὰν τώρα ἀπεφασίσετε ε ἰ λ ι κ ρ ι ν ῶ ς ποτὲ νὰ μὴν εἴπετε κἀμμίαν βλάσφημον λέξιν, δὲν θέλει εἶσθαι εὔκολον νὰ ἐκτελέσετε τὴν ἀπόφασίν σας;’

Δύο ἢ τρεῖς ἀπεκρίθησαν σιγανὰ, ‘Ὄχι.’

‘Ὄχι,’ ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος· ‘δὲν θέλει εἶσθαι εὔκολον νὰ ἀποφεύγετε αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν, ἂν καὶ ἔχετε τώρα τελείαν κ εἰλικρινῆ ἀπόφασιν. Ἐσχηματίσετε τὴν ἕξιν, καὶ αὐτὴ ἡ ἕξις δὲν νικᾶται τόσον εὐκόλως. Ἀλλὰ σᾶς ἐκράτησα ἀρκετὰ τώρα. Θέλω προσπαθήσειν νὰ ἐφεύρω τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον θέλετε ἐμπορέσειν νὰ διορθώσετε τὸ κακὸν τοῦτο, καὶ θέλω τὸν κοινοποιήσειν αὔριον.’

Καὶ οὕτως ἐσχόλασαν. Ἡ εὔθυμος φωνὴ, ὁ

εὐμενὴς τρόπος τοῦ διδασκάλου, τοὺς ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι συνηγωνίζοντο νὰ ἐκτελέσωσι σκοπὸν ἐπιθυμητὸν, καὶ ὄχι ὅτι τοὺς ἐδίωκεν ὁ διδάσκαλος μὲ ἀπειλὰς καὶ ῥαβδισμούς.

Τὴν διωρισμένην ὥραν τῆς ἀκολούθου ἡμέρας ὁ διδάσκαλος ἀνέφερε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐπρόβαλε τινὰ σχέδια καὶ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἠδύναντο οἱ μαθηταὶ καλήτερα νὰ βάλωσιν εἰς πρᾶξιν τὴν καλὴν των ἀπόφασιν, δηλαδὴ νὰ ἀποφεύγωσιν εἰς τὸ ἑξῆς πάντα πρὸς βλασφημίαν ἢ αἰσχρολογίαν πειρασμόν. Τὰ ἐδέχθησαν μὲ εὐχαρίστησιν οἱ μαθηταὶ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου αὐτὴ ἡ κακοήθεια ἐξωρίσθη σχεδὸν ὁλοκλήρως ἀπὸ τὸ σχολεῖον.—Φ. Δ. Ε.

Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΣ ΣΕΥΕΡΩ.

Προ ὀλίγων μηνῶν ἀπέθανεν ὁ Καρδινάλιος Σευερὼ [Cheveraux], Ἀρχιεπίσκοπος Βορδιγάλης. Τὸ 1793 εἶχε μετοικήσειν ὁ ἀνὴρ οὗτος ὡς Γάλλος ἱερεὺς εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν, ὅπου ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος μιᾶς ἐπαρχίας. Μετά τινα καιρὸν, ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ὁ Κάρολος Δέκατος, ὁ Σευερὼ ἀνεκαλέσθη εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ διωρίσθη Ἐπίσκοπος Μονταουβάν. Ὅτε ἀνεχώρει ἀπὸ τὸ Νεοβόρακον, τὸν ἐσυνώδευσαν ἕως μέσα εἰς τὸ πλοῖον ὅλοι οἱ ὑπηρέται τοῦ Εὐαγγελίου, πάσης ἐπωνυμίας, Καθολικοὶ, Ἐπισκοπιανοὶ, Πρεσβυτεριανοὶ, Ἀνεξάρτητοι, Μεθοδισταὶ, Βαπτισταὶ, κτλ. κτλ., ὅλοι εἰς ἄκρον περίλυποι διὰ τὴν μέλλουσαν ἀπόπλευσίν του.—Ἐνῷ ἦτον Ἐπίσκοπος Μονταουβὰν, ἡτοιμάζοντο νὰ κτίσωσι νέαν ἐκκλησίαν οἱ ἐκεῖ Διαμαρτυρόμενοι, καὶ ἡ θέσις δὲ, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἐκλέξειν, ἦτο πλησιέστατα τοῦ παλατίου του. Τινὲς τῶν περὶ αὐτὸν ἱερέων αἰσθάνοντο μεγάλην ἀγανάκτησιν διὰ τοῦτο, καὶ τὸν παρεκίνουν νὰ μεσολαβήσῃ, ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνέγερσιν αἱρετικῆς ἐκκλησίας τόσον σιμὰ τῆς διατριβῆς του. ‘Ἄ, φίλοι μου,’ ἀπεκρίθη ὁ Σευερὼ, ‘μεγάλην ἀγαλλίασιν αἰσθάνεται ἡ ψυχή μου διὰ τὸ νέον, τὸ ὁποῖον τώρα μ’ ἐκοινοποιήσετε· γνωρίζω ἐκ πείρας, ὅτι δὲν ὑπάρχουν γείτονες καλήτεροι παρ’ ἀνθρώπους, οἵτινες λατρεύουν τὸν Θεόν.’—Εἰς τὴν Βορδιγάλην, ὅπου κατῴκησε μετέπειτα, ἔτυχε νὰ φθάσωσιν Ἰουδαῖοι τινὲς, διωγμένοι, ὡς πιστεύεται, ἐκ τῆς Ἱσπανίας. Ἡ κατάστασις αὐτῶν ἦτον ἐλεεινὴ, καὶ ἐζήτουν χρηματικὴν βοήθειαν, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς Γερμανίαν ἢ Ὁλλανδίαν· ἐπρόσδραμαν δὲ καὶ εἰς τὸν Σευερώ. Ὁ φιλάνθρωπος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδιώρισε νὰ τοὺς μετρηθῇ μία ποσότης ἀργυρίου· εἰς τοῦτο ἔφριξαν τινὲς τῶν περὶ αὐτὸν ἱερέων. Εἷς δ’ ἀπ’ αὐτοὺς ἐμεσολάβησε, λέγων μὲ τρόπον, τοῦ ὁποίου τὸ νόημα εὔκολα κατελαμβάνετο, ‘Ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, εἰς τοὺς ὁποίους χαρίζετε τόσα, εἶναι Ἑβραῖοι;’—‘Ἔχεις δίκαιον,’ ἀπεκρίθη εὐθὺς ὁ Καρδινάλιος· ‘ἔπρεπε νὰ στοχασθῶ ὅτι εἶναι Ἑβραῖοι. Ταλαίπωροι, τοὺς λυποῦμαι εἰλικρινῶς, καὶ πονῶ δι’ αὐτούς.’ Ἔπειτα, στρέψας πρὸς τὸν ἐλεημοσυνοδότην, ‘Διπλασίασε,’ εἶπε, ‘τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν σὲ προεῖπα νὰ τοὺς δώσῃς.’ Εἰς δὲ τὸν ἱερέα εὐχαρίστησε, διότι τοῦ ἐνθύμισε τὸ χρέος του. Πόσον ὡραία ἐπίπληξις!

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΜΑΣ ΒΙΟΣ.

ΑΦΕΣ με εἰς τὰς ἀγκάλας νὰ χαρῶ τῆς ἕξοχῆς
Τὴν ἐνέργειαν τὴν πλήρη τοῦ νοὸς καὶ τῆς ψυχῆς·
Μὲ τὴν ὀρόσον, μὲ τὰ χόρτα, μὲ τοὺς βύακας νὰ παίξω,
Νὰ πηδήσω, καὶ νὰ τρέξω,
Νὰ ἐνθυμηθῶ τὰς τέρψεις τῆς χρυσῆς νεότητός μου,
Καὶ νὰ λησμονήσω τόσας ἀθλιότητας τοῦ κόσμου.

Σᾶς εὐγνωμονῶ, εὐώδεις πρασινόχλαδοι μυρσίναι!
Κεκρυμμέναι ὄπισθέν σας κεῖνται αἱ ὀχληραὶ Ἀθῆναι,
Καὶ μὲ τὰ πυκνά σας φύλλα μὲ καλύπτετε τὰ τείχη
Τῆς προτέρας φυλακῆς μου,
Καὶ δὲν βλέπω ποῦ κλεισμένους κατεδίκαζεν ἡ τύχη
Τόσους χρόνους τῆς ζωῆς μου.

Πλὴν τὰ θέλγητρά σου, φύσις, διατί τὰ χαίρω τρέμων;
Ἀπατῶμαι, ἢ δὲν εἶμαι ἀνεξάρτητος κ’ εὐδαίμων;
Στέγης ὄροφος δὲν ἔχω τὸν ὡραῖον οὐρανόν;
Μουσικήν μου, τὴν ὡραίαν μελῳδίαν τῶν πτηνῶν;
Καὶ μὲ βλέμμ’ ἀκτινοβόλον
Μετὰ θάρρους δὲν ὑψοῦμαι πρὸς τὸν Ποιητὴν τῶν ὅλων;

Ἀλλ’ ἀκούω ’ς τοὺς ἀέρας τὸν φαιδρὸν κορυδαλόν·
Ἀλλ’ ἀκούω εἰς τὰ δάση τὸν ποιμενικὸν αὐλόν·
Τὴν ἐλευθερίαν βλέπω εἰς τὰ χόρτα καθημένην,
Κ’ ὡς βοσκὴν ἐνδεδυμένην·
Τρέξετε, τῆς πρωτευούσης μάταιοι πολιτικοί,
Νὰ ἰδῆτε ὁ εὐδαίμων ἄνθρωπος ποῦ κατοικεῖ.

Ὦ βουνά! ὦ πεδιάδες!
Ἄνθη! βρύσεις! πρασινάδες!
Ὁ φιλόσοφος τὸν νοῦν του εἰς τοὺς κόλπους σας εὑρίσκει·
Ζῇ ’ς τοὺς κόλπους σας ἡσύχως, καὶ ἡσύχως ἀποθνήσκει·
Εἰς τοὺς κόλπους σας μὲ δάκρυ πικροστάτης μετανοίας
Ἀπαρνοῦμαι τῆς ζωῆς μου τὰς ἀπάτας καὶ μωρίας.

Διατί δὲν ἦλθα νέος εἰς τοὺς σκιερούς σας τόπους!
Πόσας ὥρας τῆς ζωῆς μου ἔχασα μὲ τοὺς ἀνθρώπους,
Πόσας ἄλλας μὲ τὰς λύπας, μὲ τὰ πάθη μου μαζῆ!
Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει πόσας ὥρας ὅμως ζῇ!
Πόσας ὥρας! τοῦ χειμάῤῥου τὸ νερὸν ποῦ καταβαίνει,
Ποῦ πηγαίνει, ποῦ πηγαίνει!

Ἡ ψυχή μου νὰ στενάζῃ κ’ εἰς τὴν ἔρημον δὲν παύει,
Καὶ νὰ ζῇ μὲ ἀναμνήσεις, καὶ τὰ παλαιὰ νὰ ῥαΐῃ,
Παρομοία μὲ κιθάραν χρεμαμένην εἰς τοὺς τοίχους
Ἐρειπίων παλαιῶν,
Ἧτις χύνει μονοτόνους καὶ κλαυθμηροτάτους ἤχους,
Ὑπ’ ἀνέμων κινουμένη καὶ νυκτερινῶν σκιῶν.

Π. ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ. ΑΡΙΘ. 5.

Οι ἐργάται καὶ χωρικοὶ τῆς Πορτογαλλίας διαφέρουν κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ τὰ ἤθη ἀπὸ τοὺς Ἱσπανοὺς αὐτῶν γείτονας, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τοὺς Καστελλαίους. Δὲν ἔχουν οὐδὲ τόσον αὐστηρὰν πρόσοψιν, οὐδὲ τόσον ὑπερήφανον πνεῦμα, ὅσον οὗτοι. Εἶναι ὀλιγώτερον σεμνοπρόσωποι, καὶ λαλοῦν γλῶσσαν ὀλιγώτερον γνωμοτυπικὴν, ὡς καὶ ὀλιγώτερον ἠχώδη. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν περιηγητῶν, ὅσοι ἐπεσκέφθησαν ᾗ τὰς δύο χώρας, προτιμοῦν τὸν χωρικὸν τῆς Πορτογαλλίας· εἶναι πλέον κοινωνικὸς, εὐάγωγος, ᾗ εὐδιάθετος, παρὰ ὁ τῆς Ἱσπανίας. ‘Μεταξὺ τῶν Πορτογάλλων,’ λέγει τις, ‘ὅσον καταβαίνεις ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν, τόσον ἀναβαίνει ὁ προσωπικὸς χαρακτὴρ τοῦ λαοῦ. Οἱ εὐγενεῖς εἶναι τόσον ὑποδεέστεροι τῶν τῆς Ἱσπανίας, ὅσον ὁ κοινὸς λαὸς ὑπερέχει τὴν ἀντίστοιχον Ἱσπανικὴν τάξιν.’ ‘Ἡ εὐπροσηγορία,’ λέγει τὶς ἄλλος, ‘ἡ ἀφέλεια, ἡ εὐθυμία, καὶ ὁ φιλικὸς τρόπος τοῦ κοινοῦ λαοῦ, προδιαθέτουν τὸν ξένον ὑπὲρ τῶν Πορτογάλλων μᾶλλον παρὰ ὑπὲρ τῶν Ἱσπανῶν· ὅλον τὸ ἐναντίον ὅμως ἀληθεύει ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρας τάξεις.’ Μ’ ὅλας τὰς καλὰς ταύτας μαρτυρίας, στηριζομένας εἰς ὀλιγοχρόνιον καὶ ἄτακτον συναναστροφὴν, ἡμεῖς φρονοῦμεν, ὅτι ἐν γένει ὁ ἐθνικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἀνώτερος εἰς τὴν Ἱσπανίαν, καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ οἱ χωρικοὶ αὐτῆς περιέχουν πλειότερα στοιχεῖα μεγάλου καὶ ἀνεξαρτήτου λαοῦ παρὰ οἱ Πορτογάλλοι. Οὗτοι ὅμως εἶναι βέβαια ὑπομονητικώτατοι ἐνδείας, γενικῶς τίμιοι, φιλοπάτριδες, καὶ ἀνδρεῖοι.

Ὁ Πορτογάλλος χωρικὸς ζῇ ἐν γένει ἀθλιέστατα. Τὸ ψωμίον του, κατεσκευασμένον ἀπὸ ἀραβοσίτινον ἄλευρον, εἶναι γλυκὺ μὲν, ἀλλὰ βαρύ· καὶ κοπτόμενον θρύπτεται. Βακαλάος, σάρδαι, ἐκ τῶν ὁποίων πάμπολλαι ἁλιεύονται ἔξω τῶν παραλίων τῆς Πορτογαλλίας, σκόρδα, χρομύδια, θέρμοι (λυπηνάρια), ὀλίγαι ἐλαῖαι, —ταῦτα συγκροτοῦν τὸ κυριώτερον τῆς τροφῆς του. Σίτινος ἄρτος λογίζεται εἶδος τρυφῆς· τὸ δὲ κρέας τὸ ἀπογεύονται σπανίως οἱ χωρικοί. Ἡ Πορτογαλλία, μιᾶς μόνης ἐπαρχίας ἐξαιρουμένης, δὲν παράγει πλὴν ὀλίγον σῖτον ᾗ κριθὴν, ὀλιγωτέραν βρίζαν, καὶ βρόμην σχεδὸν οὐδόλως. Ὁ ἀραβόσιτος σπείρεται συνήθως τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον. Ὅταν δὲ τὸ βλαστάριον ἦναι περὶ τὸν ἕνα δάκτυλον ὑψηλὸν, σκαλίζεται ἡ πέριξ αὐτοῦ γῆ, διὰ νὰ ἐκτείνεται καὶ δυναμόνεται ἡ ρίζα. Τὴν αὔξησιν τοῦ ἀραβοσίτου βοηθοῦν μεγάλως αἱ μέτριαι βροχαί· ἀλλ’ ἡ πολυνερία τὸν βλάπτει. Ἀφοῦ τὸ καλάμιον ὑψωθῇ διαφόρους δακτύλους, χρειάζεται ν’ ἀνοιχθῇ πάλιν ἡ περικύκλῳ γῆ· ἀπαιτεῖται δὲ καὶ τρίτον σκάψιμον, ὅταν τὸ φυτὸν ἀναβῇ ἕνα πόδα ὑπὲρ τὴν γῆν. Τὰ φύλλα τοῦ ἀραβοσίτου χρησιμεύουν πρὸς τροφὴν τῶν ζώων.

Αἱ ἐλαῖαι, ἄλλο προϊὸν ἀξιόλογον τῆς Πορτογαλλίας, ὡριμάζουν τὸν Δεκέμβριον ἢ Ἰανουάριον. Δὲν συνάγονται δὲ μὲ τὰς χεῖρας ἀπὸ τὰ δένδρα, καθὼς εἰς τὸ νότιον τῆς Γαλλίας, ἢ εἰς τὴν Γένοβαν καὶ Λούκκαν, ἀλλὰ ῥαβδίζονται· ὅθεν καὶ εἶναι ποιότητος κατωτέρας τὸ Πορτογαλλικὸν ἔλαιον. Γεωργοὶ τινὲς τρίβουν τὰς ἐλαίας ἀμέσως· ἄλλοι τὰς συσσωρεύουν ἀλατίζοντες αὐτὰς, καὶ τὰς ἀφίνουν νὰ ἀναβράσωσιν· οὕτω δὲ ἀπολαμβάνουν πλειότερον μὲν ἔλαιον, ἀλλὰ κατωτέρας ποιότητος. Ἄγγλος περιηγητὴς, γράφων ἐκ Πορτογαλλίας τὸ 1828, λέγει ὅτι σώζεται ἀκόμη ἀρχαῖόν τι ἀτοπώτατον προνόμιον, κατὰ τὸ ὁποῖον μόνον εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ τὰ θρησκευτικὰ συστήματα συγχωρεῖται νὰ ἔχωσιν ἐλαιοτριβεῖα· ὥστε οἱ γεωργοὶ ἢ μικροὶ ἰδιοκτῆται, ἀναγκασμένοι νὰ περιμένωσιν ἕως νὰ ἀποτρίψωσιν οἱ εὐγενεῖς ᾗ οἱ καλόγηροι, φυλάττειν τὰς ἐλαίας των κἄποτε ἕως τὸν Μάϊον ἢ Ἰούνιον, ὁπόταν ὁ καρπὸς ἦναι πλέον ἀρκετὰ χαλασμένος.

Αἱ οἰκίαι τῶν Πορτογαλλικῶν χωρίων, κατώγεα ὡς ἐπιτοπλεῖστον, φαίνονται παμπαλαίου καιροῦ οἰκοδομήματα. Οἱ τοῖχοι κτίζονται παχύτατοι, ἀπὸ μεγάλους τραχεῖς λίθους· καὶ αἱ δοκοὶ δὲ καὶ ὅλα τὰ τῆς στέγης εἶναι ἀναλόγως ὀγκώδη· ἡ στέγη σκεπάζεται μὲ κεραμίδια. Οἱ ἔξωθεν τοῖχοι λευκαίνονται, τὰ παράθυρα δὲν ἔχουν ὑάλια, καὶ οὔτε αἱ θύραι οὔτε τὰ παραθυρόφυλλα βάπτονται ποτέ. Ἡ χαμηλότης τῶν οἰκων καὶ τὸ ὑπόλευκον αὐτῶν χρῶμα τοὺς κάμνουν δυσκόλως νὰ διακρίνωνται μακρόθεν ἀπὸ τὰ κύκλῳ αὐτῶν δένδρα καὶ περιβολοτοίχους, ὥστε συμβαίνει κἄποτε ἐξαφνα νὰ εὑρίσκῃ ἑαυτὸν ὁ περιηγητὴς μέσα εἰς Πορτογαλλικὸν χωρίον. Τὸ ἐνδότερον τῶν πλειοτέρων ἀπὸ τὰ χωρία ταῦτα, ὡς καὶ τὸ ἐνδότερον τῶν οἴκων, παριστάνει θέαμα ὑπαρότητος ἀνύπαρκτον εἰς ὁποιανδήποτε ἄλλην Εὐρωπαϊκὴν χώραν, τῆς Πολονίας ἐξαιρουμένης. Ἡ ἐπὶ τῶν μεθορίων διαφορὰ μεταξὺ Πορτογαλλίας καὶ Ἱσπανίας εἶν’ ἐμφανέστατα πρὸς ὄφελος τῆς δευτέρας. Μεταβαίνων τις ἀπὸ τὴν Πορτογαλλικὴν ἐπαρχίαν Βεῖραν εἰς τὴν Ἱσπανικὴν ἐπαρχίαν Λεγιῶνα, ἤτις ποσῶς δὲν εἶναι μία τῶν εὐδαιμονεστέρων διαιρέσεων τῆς Ἱσπανίας, εὑρίσκει τὰ χωρία ταύτης, ὀλίγα μόνον μίλια ἐπέκεινα τοῦ συνόρου, καθάρια, κόσμια, ᾗ ἀναπαυτικὰ, ὡς πρὸς τὰ τῶν γειτόνων των. Ἔχουν πρὸς

ἔτι φαινόμενον ὑγιὲς καὶ ἀνδρικόν τι βλέμμα καὶ σχῆμα οἱ Ἱσπανοὶ χωρικοὶ, πολὺ ἀνώτερα τῆς κατηφοῦς ὄψεως καὶ πενιχρᾶς ἐνδυμασίας ἐκείνων. Εὑρίσκονται, μ’ ὅλον τοῦτο, περιοχαὶ εἰς τὴν Πορτογαλλίαν, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἀρμόζουν αἱ παρατηρήσεις αὗται. Ἡ ὡραία ἐπαρχία, ἡ Μεταξὺ Δωρείου καὶ Μινίου [Entre Douro e Minho] καλουμένη, μὲ τὰς πολυαρίθμους κωμοπόλεις καὶ χωρία της, μὲ πεντακοσίας ἐνορίας, καὶ μὲ ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων, ἂν ᾗ ἡ μικροτέρα τὴν ἔκτασιν, εἶναι ἡ πλέον καρποφόρος καὶ ἡ καλήτερον γεωργημένη εἰς τὸ βασίλειον, καὶ εἰς αὐτὴν φαίνονται οἱ κάτοικοι φιλοπονώτεροι καὶ εὐδαιμονέστεροι. Αὐτοῦ γίνεται ὁ οἶνος, ὁ ἐξαγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ὀπόρτον. Καὶ τὰ περίχωρα δὲ τῆς Λισσαβῶνος παρουσιάζουν ὡραίας τινὰς περιοχὰς, ὡς καὶ ἡ κοιλὰς τοῦ ποταμοῦ Μόνδα ἢ Μονδέγου, παράνω τῆς Κονιμβρίας. Αὐτοῦ βλέπει τις χωρία καλήτερον οἰκοδομημένα, καὶ ὡραίας τινὰς ἐπαύλεις. Ἀλλὰ μέγα μέρος τῆς χώρας εἶναι ἄκαρπον, πετρῶδες, ἢ ἀκαλλιέργητον· οἱ μεγάλοι κτήτορες τῆς γῆς διατρίβουν εἰς τὰς πόλεις, ἀφίνοντες τὴν διοίκησιν τῶν ὑποστατικῶν των εἰς ἐπιτρόπους ἢ κερδοσκόπους, οἵτινες, προμετροῦντές τους χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ μισθώματος (τοῦ πάκτου), καταδυναστεύουν τοὺς ἀθλίους γεωργούς. Αἱ βασιλικαὶ γαῖαι εἶναι παρημελημέναι· αἱ τῶν μοναστηρίων γεωργοῦνται καλήτερα. Οἱ γεωργοὶ εἶναι πτωχοὶ, καὶ δὲν ἔχουν τὸν τρόπον νὰ κάμνωσι βελτιώσεις. Ὁδηγοῦνται δὲ ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιον εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας, ᾗ σπείρουν ἐτησίως τὸ αὐτὸ εἶδος σπέρματος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ, ὡς ἔκαμναν πρὸ αὐτῶν οἱ γεννήτορές των. Ἔχουν ἄροτρον βαρύτατον, συρόμενον ὑπὸ ταύρων· ἀλωνίζουν δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ὅστις ἐπικρατεῖ ἀκόμη καὶ μεταξύ μας. Αἱ ἀχθοφόροι ἅμαξαι εἶναι κατεσκευασμέναι ἀδεξιώτατα· εἷς τινα μέρη δύο ταῦροι ἀπαιτοῦν ὁλόκληρον ἡμέραν διὰ νὰ σύρωσιν ἅμαξαν φορτωμένην κρασίον ἓξ ἢ ἑπτὰ μίλια, ᾗ δύο ἄνθρωποι χρεία νὰ παραστέκωνται διὰ νὰ μὴν ἀνατραπῇ ἡ ἅμαξα. Χρησιμεύουν δὲ πρὸς μετακομιδὴν ᾗ ὄνοι ᾗ ἡμίονοι, ἀλλ’ ἐξαιρέτως οἱ πρῶτοι, οἵτινες εἶναι ὡραῖοι καὶ δυνατοὶ, καὶ εἰς τοὺς χωρικοὺς ὠφελιμώτατοι. Οἱ εὐγενεῖς καὶ λοιποὶ εὐκατάστατοι ὁδοιπορᾶν εἰς εἶδος καθεκλῶν, συρομένων ὑπὸ δύο ἵππων ἢ ἡμιόνων.

Ὁ Πορτογάλλος χωρικὸς φέρει πάντοτε βακτηρίαν, περὶ τοὺς τρεῖς πήχεις μακρὰν, καὶ χονδρὸν ὄζον ἢ κομμάτιον μολίβδου ἔχουσαν εἰς τὸ ἓν ἄκρον· τὴν μεταχειρίζεται δ’ ἐπιδεξιώτατα, καὶ εἶναι ἀληθῶς ὅπλον φοβερὸν εἰς τὰς χεῖράς του. Ἡ καππότα εἶναι πάγκοινος εἰς τὴν Πορτογαλλίαν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Πορτογαλλίας, κατὰ τὸν Βάλβιον, ἀναβαίνει εἰς τρία ἥμισυ ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Λισσαβὼν καὶ ἡ περίχωρος αὐτῆς περιλαμβάνουν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ.

Ας μὴ σπεύδάζωμεν, ἀγαπητοὶ, νὰ συνάγωμεν χρήματα, καὶ νὰ τὰ ἀφίνωμεν εἰς τὰ τέκνα μας, ἀλλ’ ἂς τὰ γυμνάζωμεν εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς τὰ ἔνθεα ᾗ θεοφιλῆ κατορθώματα, ἐπευχόμενοι εἰς αὐτὰ καὶ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ ἐξ ὕψους βοήθειαν· διότι αὕτη κατὰ ἀλήθειαν, αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ καὶ μόνιμος περιουσία καὶ εὐτυχία τῶν γνησίων καὶ εἰλικρινῶν τέκνων μας· οὗτος ὑπάρχει ὁ πλοῦτος ὁ ἀνεκδιήγητος καὶ ἀδαπάνητος, ὅστις αὐξάνει καθ’ ἑκάστην ἡμέραν τὴν ἀληθινὴν καὶ ὄντως μακαριότητα. Δὲν ὑπάρχει τὶ ἄλλο τῆς ἀρετῆς ἰσόμετρον καὶ ἰσοστάσιον, οὐδὲ ἀπὸ αὐτὴν ἰσχυρότερον καὶ δυνατώτερον, κἂν ἤθελες μὲ προβάλειν καὶ αὐτὴν τὴν ἐπίγειον βασιλείαν, κἂν ἤθελες μὲ εἰπεῖν ᾗ αὐτὸν, ὅστις φορεῖ τὸν βασιλικὸν στέφανον·—ἂν δὲν ἦναι ἐνδεδυμένος τὸ ὑπέρφωτον τῆς ἀρετῆς ἔνδυμα, θέλει εἶσθαι ὁ τοιοῦτος ἀθλιώτερος καὶ ἐλεεινότερος καὶ ἀπὸ κάθε πενιχρὸν καὶ δυστυχῆ ψωμοζήτην, ὅστις φορεῖ τὰ κατεξεσχισμένα καὶ φθειριασμένα φορέματα. Λιότι, ποίαν ὠφέλειαν, εἰπέ με, θέλει δυνηθῆν νὰ τοῦ κάμῃ τὸ βασιλικὸν διάδημα, ἢ ἡ χλαμὺς ἡ πολύτιμος, ὅταν αὐτὸς ἦναι ἑκουσίως προδεδομένος εἰς τὴν κακίαν καὶ πονηρίαν ἀπὸ τὴν πολλήν του ἀμέλειαν; Μήπως καὶ ἔχει ὁ Θεὸς ἰδίωμα νὰ κάμνῃ ποτὲ διαφορὰν ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ ἀξιώματα; Μήπως, ὅταν ἦναι θυμωμένος, δυσωπεῖται ᾗ καταπραΰνεται μὲ ἀξιωματικῶν προσώπων λαμπρότητα; Ἓν εἶναι τὸ ἐκεῖ ζητούμενον, ἤγουν ἀρετὴ, καὶ ἔργα θεοφιλῆ ᾗ θεάρεστα, τὰ ὁποῖα ἀνοίγουσιν εἰς τοὺς ἐναρέτους τὰς θύρας τῆς πρὸς Θεὸν παῤῥησίας ᾗ οἰκειότητος· ὥστε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν ἀποκτήσῃ ἔτι ἀπὸ ἐδῶ τὴν παῤῥησίαν καὶ πρὸς Θεὸν οἰκειότητα διὰ μέσου τῶν ἀγαθῶν ἔργων του, θέλει συναριθμηθῆν μὲ τοὺς ἀπαῤῥησιάστους καὶ καταφρονημένους εἰς ἐκείνην τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Τοῦτο λοιπὸν ἂς στοχαζώμεθα ὅλοι μας, καὶ ἂς διδάσκωμεν τὰ τέκνα μας νὰ προτιμῶσι τὴν ἀρετὴν περισσότερον ἀπ’ ὅλα τὰ βιωτικὰ ᾗ φθαρτὰ πράγματα, καὶ νὰ στοχάζωνται ὡς οὐδὲν καὶ ὡς σκιὰν καὶ ὄνειρον τὴν περιουσίαν τῶν χρημάτων, καὶ πᾶσαν τὴν κοσμικὴν μαται-

ότητα· διότι αὐτὰ τὰ πολλὰ χρήματα, αὐτὰ γίνονται πολλάκις πρὸς ἀρετὴν μέγα ἐμπόδιον, ὅταν ὁ νέος δὲν ἐξεύρῃ νὰ τὰ μεταχειρίζεται δεόντως καὶ χρησίμως πρὸς ψυχικήν του ὠφέλειαν· καὶ καθὼς τὰ μικρὰ παιδία, ὅταν λάβωσιν εἰς χεῖρας τροχισμένον μαχαίριον, μὴν ἐξεύροντα νὰ τὸ μεταχειρισθῶσιν ὡς πρέπει, πολλάκις πληγόνονται, (ὅθεν καὶ αἱ μητέρες δὲν ἀφίνουσι τὰ ἀνήλικα τέκνα των οὐδὲ νὰ ἐγγίξωσι μὲ ἐλευθερίαν εἰς τὰ τοιαῦτα ὡς βλαβερὰ καὶ ἐπικίνδυνα), κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ οἱ νέοι, ὅταν λάβωσιν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των κληρονομίαν χρημάτων, ἂν δὲν τὰ μεταχειρισθῶσι δεόντως, κατακρημνίζουσιν ἑαυτοὺς εἰς προφανῆ ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν, καὶ ἐπισωρεύουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των διάφορα φορτία ἁμαρτημάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξάπτεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ κατεπάνω των, καὶ λαμβάνουσι βαρυτέραν τὴν κόλασιν ᾗ οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐσύναξαν· διότι αἱ τρυφαὶ, αἱ εὐωχίαι, αἱ ἡδοναὶ, καὶ τὰ λοιπὰ αἰσχρὰ καὶ ἄτοπα ἔργα, καὶ πᾶσα ἄλλη κακία ᾗ ἀκολασία, ἀπὸ ἐδῶ γεννῶνται εἰς τὴν νεότητα, ἤγουν ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ἄμετρα χρήματα· μᾶλλον δὲ εἰπεῖν, ἀπὸ τὴν πονηρὰν καὶ διεστραμμένην προαίρεσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐκληρονόμησαν, καὶ τὰ μεταχειρίζονται κακῶς εἰς τὰ πονηρά των θελήματα.—Χρυσοστομος, μετάφρ. Ιωαννου Λινδιου.

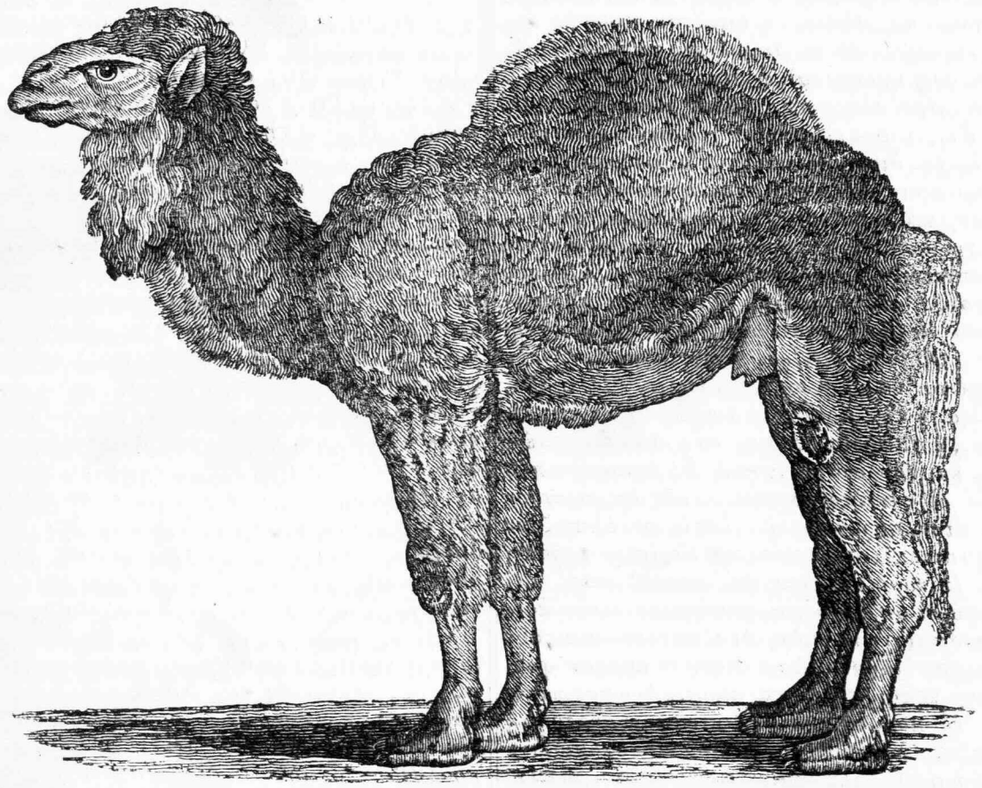

ΚΑΜΗΛΟΣ ΑΡΑΒΙΑ.

Απο τὰς Καμήλους αἱ μὲν ἔχουν δύο ὕβους, ἤτοι καμπούρας, ἐπάνω εἰς τὸν νῶτον, αἱ δ' ἕνα μόνον. Αἱ πρῶται ὀνομάζονται Κάμηλοι Βάκτριαι, αἱ δεύτεραι Κάμηλοι Ἀράβιαι, ἢ Δρομάδες. Ἡ Βακτρία Κάμηλος εἶναι πλέον μεγαλόσωμος, καὶ πλέον εὔρωστος, ἔχει δὲ ᾗ τὰ μηρία κοντότερα τῆς ἄλλης. Τύπος τῆς γενέσεως αὐτῆς λογίζεται τὸ πλέον θερμὸν μέρος τῆς Ἀσίας, ὅπου χρησιμεύει, προηγουμένως, ὡς κτῆνος ἀχθοφόρον, καὶ λέγεται δὲ ὅτι μερικὰ τῶν ζώων τούτων εἶναι τόσον δυνατὰ, ὥστε σηκόνουν τετρακοσίων ὀκάδων βάρος.

Ἡ Ἀραβία Κάμηλος, ἤτοι Δρομὰς, μολονότι στερεῖται πάσης λογῆς ὡραιότητα, εἶναι, μ' ὅλον τοῦτο, εὐμορφοτέρα τῆς Βακτρίας· ἔχουσα τὰ μηρία μακρότερα, κινεῖται πολὺ ταχύτερον

κατοικεῖ δὲ ᾗ μεγαλητέραν ἔκτασιν γῆς· ἡ Ἀραβία, ἡ Περσία, ἡ Μικρὰ Ἀσία, τὸ νότιον τῆς Ταρταρίας, μέρη τινὰ τῆς Ἰνδίας, ᾗ ἡ Ἀφρικὴ, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Μαυριτανίαν, καὶ ἀπὸ τὴν Μεσόγειον ἕως τὸν ποταμὸν Σενέγαλιν, εἶναι ὅλοι τόποι τῆς διατριβῆς της. Εὑρίσκονται δὲ πάμπολλαι ᾗ εἰς τὰς Καναρίας Νήσους. Παρὰ τὴν Κάμηλον δὲν ὑπάρχει ζῶον ἐντελέστερα ἡμερωμένον, καὶ λέγεται ὅτι ποτὲ δὲν εὑρέθη εἰς ἀγρίαν κατάστασιν· ᾗ ἂν ἀληθεύῃ δὲ, ὡς διϊσχυρίζονται οἱ κάτοικοι τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, ὅτι ὑπάρχουν τινὲς τοιαῦται εἰς ὄρη, ὅπου Εὐρωπαῖοι ἀκόμη δὲν διεπέρασαν, πιθανώτατον νὰ χρεωστῶσι τὴν γένεσίν των εἰς Καμήλους, αἱ ὁποῖαι κατὰ καιροὺς ἐξέφυγαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν Κάμηλον ὁ Ἄραψ ἔχει τὰς πλέον μεγάλας ὑποχρεώσεις· ἡ σὰρξ καὶ τὸ γάλα της τὸν χρησιμεύουν ὡς ὑγιεινὴ τροφή· ἀπὸ τὰς τρίχας της ὑφαίνει φορέματα ᾗ σκηνάς· ἡ ζώνη καὶ τὰ σάνδαλά του γίνονται ἀπὸ τὸ δέρμα της· ᾗ ἡ κόπρος αὐτῆς τὸν χορηγεῖ πῦρ. Ἀλλ' ἀσυγκρίτως ἀξιολογωτέρα εἶναι ἡ Κάμηλος ὡς ὄχημα ἐμπορικὸν, ὡς 'πλοῖον τῆς ἐρήμου,' κατὰ τὴν ποιητικὴν φράσιν τῶν Ἀράβων. Ὁ ποῦς αὐτῆς εἶναι προσφυέστατος νὰ τὴν παρέχῃ στερεὸν ὑποστήριγμα ἐπὶ τῶν ἀστάτων ἄμμων, τὰς ὁποίας ἔχει νὰ διαβαίνῃ· καθότι εἶναι πλατὺς καὶ ὁμαλὸς, ἔχων δύο μόνον δακτύλους, καὶ αὐτοὺς ἡνωμένους ὑποκάτωθεν, καὶ ἀρκετὰ ἐκτεινόμενος, ὅταν ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν γῆν. Ἂν ἔλειπαν αἱ δουλεύσεις τοῦ ὠφελίμου τούτου ζώου, αἱ ἀχανεῖς ἐρημίαι τῆς διακεκαυμένης ζώνης ἤθελαν εἶσθαι παντελῶς ἄβατοι, ᾗ πᾶσα μεταξὺ ἀπομεμακρυσμένων ἐθνῶν συγκοινωνία ἤθελε διαμιᾶς παύσειν. Ἐκτὸς ἄλλων ἰδιοτήτων, αἵτινες ἱκανοποιοῦν τὴν Κάμηλον νὰ διέρχεται τὰς φλογερὰς ταύτας ἄμμους, ὅπου περνοῦν κἄποτε πολλαὶ ἡμέραι χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ οὔτε ῥανίδα νεροῦ, ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν τινὰ καὶ θαυμασίαν κατασκευὴν τοῦ στομάχου·—τὸ ὄργανον τοῦτο σύγκειται ἀπὸ διαφόρους χωριστὰς θήκας, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ζῶον ἐναποταμιεῦον ὕδωρ, ἐμπορεῖ ἀκολούθως νὰ τὰς κενόνῃ, μίαν μίαν, ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ὑγραίνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐξηραμμένον του στόμα κατὰ τὴν φοβερὰν τῆς ἐρήμου διάβασιν.

Ἡ Κάμηλος ἔχει ἐπάνω εἰς τὰς κλειδώσεις τῶν μελῶν, καὶ εἰς τὸ στῆθος, ἑπτὰ τυλώματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὅταν γονατίζῃ. Θέλουν δὲ τινὲς, ὅτι προῆλθαν ἀπὸ τὴν ἡμερωμένην τοῦ ζώου κατάστασιν, ὡς γεννῶνται οἱ τύλοι τῶν ἀνθρωπίνων ποδῶν ἀπὸ τὰ σφιγκτὰ ὑποδήματα· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται πάντῃ ἀπίθανον. Ὁ ἐπὶ τοῦ νώτου ὕβος εἶναι φυσικὴ πρόβλεψις ὡραία ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ προσκαρτερικοῦ τούτου ζώου, ὅταν, ὀδεῦον εἰς τὴν ἔρημον, στενοχωρῆται δι' ἔλλειψιν τροφῆς· εἰς τοιαύτην περίστασιν, τὸ πάχος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖται ὁ ὕβος, γίνεται βαθμηδὸν ἄφαντον, εἰς τὸ σύστημα ἀπορροφούμενον, ᾗ διαφυλάττον τοῦ κτήνους τὴν ζωήν.

'Αἱ Κάμηλοι,' λέγει τις, 'εἶναι τριῶν εἰδῶν· τῶ πρώτου εἴδους, ὑψηλαὶ, σηκόνουσαι ἀπὸ 300 ἕως 400 ὀκάδας· τοῦ δευτέρου εἴδους, μικρότεραι, ἔχουσαι διπλοῦν ὕβον, καλαὶ καὶ διὰ φορτώματα καὶ δι' ἀναβάτας, εἰς τὴν Ἀσίαν μόνον γεννώμεναι· τοῦ τρίτου, μικραὶ, ἱκαναὶ νὰ ὁδοιπορῶσι (καθότι αὗται δὲν ἐπιδέχονται φορτία) ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μίλια καθημέραν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Τομβουκτοῦς στέλλει ἀγγελίας ἐννεακόσια μίλια μακρὰν, εἰς διάστημα τὸ πολὺ ὀκτὼ ἡμερῶν. Ὅταν ἀπαντήσῃς Δρομάδα,' λέγουν οἱ Ἄραβες μὲ τὸν εἰς αὐτοὺς συνήθη τρόπον τοῦ ἐκφράζεσθαι, 'καὶ χαιρετήσῃς τὸν ἀναβάτην, πρὶν σὲ ἀποκριθῇ, θέλει εἶσθαι μακρὰν ἀπὸ σὲ, καὶ σχεδὸν ἄφαντος· διότι ἡ ταχύτης αὐτοῦ εἶναι ὡς ἡ τοῦ ἀνέμου.'

Εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς συχνάζουν τάγματα λῃστῶν· διὰ ν' ἀποφεύγωσι δὲ τὸν ἀπὸ τούτους κίνδυνον, συναθροίζονται πολυπληθεῖς ἔμποροι καὶ ὁδοιπόροι, ᾗ φορτόνοντες τὰς πραγματείας ἐπὶ καμήλων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀναβαίνει κἄποτε εἰς χιλιάδας, ἐκτελοῦν οὕτω τὴν ὁδοιπορίαν των. Αἱ συναθροίσεις αὗται ἀνθρώπων καὶ καμήλων λέγονται Κιρβάνια, καὶ ὁδοιποροῦν περὶ τὰ δεκαοκτὼ μίλια τὴν ἡμέραν. Ὑπάρχουν δὲ ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων εἰς τὴν Ἀσίαν αἱ τοιαῦται ἐμπόρων συνοδίαι. Ἀφοῦ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, ἐκάθισαν νὰ φάγωσι ψωμίον, 'ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδον· καὶ ἰδοὺ, ὁδοιπόροι Ἰσμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλαάδ· καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς· ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον.'

Τον χειμῶνα τὸ ξυράφιον πρέπει νὰ θερμαίνεται, διὰ νὰ κόπτῃ καλά. Πόθεν τοῦτο; Διότι, ὅταν ἦναι πάγος, ἡ ἄκρα τοῦ ξυραφίου, παρατηρουμένη διὰ μικροσκοπίου, φαίνεται ὡς πριόνιον· εὐθὺς δὲ ἀποῦ θερμανθῇ, λειαίνεται.

Οπου δὲν εἶναι κυβέρνησις, ὁ λαὸς πίπτει· ἐκ τοῦ πλήθους δὲ τῶν συμβούλων προέρχεται σωτηρία.—Σολομων.

ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕΘΟΔΟΣ.

Συνέχεια ἀπὸ Σελ. 10.

'3. Ἀρκετὰ εἶπα περὶ φιλοπονίας, χ' σταθερότητος, χ' προσοχῆς· ἀλλ' ἐκτὸς τούτων χρειάζεται ἡ ὀλιγάρκεια. Ὅποιος ἐξεύρει μόνον νὰ κερδαίνῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ φυλάττῃ, ἀποθνήσκει ἀνάργυρος. Ὅσον τὸ μαγειρεῖον εἶναι παχύ, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, τόσον ἡ διαθήκη εἶναι ἄπαχος· καὶ πάλιν, Πολλαὶ περιουσίαι ταχέως διασκορπίζονται, ἀφοῦ αἱ μὲν γυναῖκες ἠμέλησαν τὸ κλώσιμον καὶ τὸ πλέξιμον διὰ τὰ ζαχαρωτὰ καὶ τὰ γλυκύσματα, οἱ δὲ ἄνδρες τὴν δίκελλαν καὶ τὸ σφυρίον διὰ τὸ καπηλεῖον καὶ τὰ φαγοπότια. Ἂν θέλῃς νὰ πλουτήσῃς, μάθε ὄχι μόνον νὰ κερδαίνῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ οἰκονομῇς. Δὲν ἐπλούτισαν αἱ Ἰνδίαι τοὺς Ἱσπανούς, ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ὑπερέβαιναν τὰ ἔσοδα.

'Λείψετε λοιπὸν ἀπὸ δαπανηρὰς μωρίας, καὶ τότε εὐδόλως πλέον θέλεν σᾶς πταίειν ἔτε οἱ κακοὶ καιροί, ἔτε οἱ βαρεῖς φόροι, οὔτε αἱ μεγάλαι οἰκογένειαι· διότι ὁ οἶνος, αἱ γυναῖκες, τὸ παιγνίδιον, καὶ ἡ δολοφροσύνη, σμικρύνουν τὴν χρηματικὴν κατάστασιν, καὶ αὐξάνουν τὰς χρείας. Ὅσα δαπανᾷ τις διὰ μίαν κακοήθειαν ἀρκοῦν πρὸς ἀνατροφὴν δύο τέκνων. Νομίζετε ἴσως, ὅτι σκεύη ὀλίγον πολυτελέστερα, ἐνδύματα ὀλίγον ὡραιότερα, τράπεζα ὀλίγον τρυφηλοτέρα, χ' κἄποτε ὀλίγα ποτήρια ὑπὲρ τὸ σύνηθες, δὲν βλάπτουν τίποτε· ἀλλά, καλοί μου φίλοι, 'Απ' ὀλίγον ὀλίγον γίνεται τὸ πολύ. Φυλάσσεσθε τὰ μικρὰ ἔξοδα. Μικρὰ τρύπα καταβυθίζει μεγάλον πλοῖον, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ, Τὰ νόστιμα φαγητὰ φέρουν τὴν ψωμοζητίαν· οἱ μωροὶ κάμνουν συμπόσια, καὶ οἱ φρόνιμοι τὰ τρώγουν.

'Συνηθροίσθητε ὅλοι ἐδῶ διὰ ν' ἀγοράσετε εὔμορφα πράγματα. Τὰ ὀνομάζετε κ α λ ά· ἀλλ' ἐὰν δὲν προσέχετε, θέλουν γένειν εἰς πολλὰς σας κ α κ ά. Ἐλπίζετε ὅτι θέλουν πωληθῆν εὐθηνά· καὶ ἴσως πωληθῶσιν εὐθηνότερα καὶ παρ' ὅσον ἠγοράσθησαν· ἀλλ' ἂν τἀγοράσετε χωρὶς νὰ σᾶς χρειάζωνται, θέλουν σᾶς ἐλθεῖν ἀκριβώτατα. Ἐνθυμηθῆτε τί λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, 'Αγόραζε τὰ περιττά, ἂν θέλῃς γρήγορα νὰ πωλήσῃς τἀναγκαῖα· καὶ, Εἰς εὐθηνὴν ἀγορὰν μὴ τρέχῃς ἀπερισκέπτως. Μὲ τοῦτο ἴσως ἐννοεῖ, ὅτι παρακινούμενός τις ἀπὸ τὴν εὐθηνίαν νὰ δαπανήσῃ ἀναγκαῖον ἀργύριον, καὶ στενοχωρούμενος ἀκολούθως εἰς τὰς ὑποθέσεις του, βλάπτεται πλέον παρὰ ὠφελεῖται· διότι ἀλλαχοῦ λέγει, Πολλοὺς ἴδα ν' ἀφανισθῶσιν ἀπὸ εὐθηνὰς ἀγοράς· χ' πάλιν, 'Ανόητον εἶναι ν' ἀγοράζῃ τις τὴν μεταμέλειαν· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, καθημέραν γίνονται τοιαῦτα ἀνόητα εἰς τὰς δημοπρασίας ἀπὸ τοὺς ὅσοι δὲν κυττάζουν τὸ ἡμερολόγιον. Πολλοὶ ἄνδρες, καὶ γυναῖκες περισσότεραι, καταδικάζουν εἰς ξηροφαγίαν τὸν στόμαχον διὰ τὰ μωρὰ στολίδια. Τὰ μεταξωτὰ φορέματα, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, σβένουν τὸ πῦρ τοῦ μαγειρείου. Ταῦτα, φίλοι, δὲν εἶναι τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, οὐδὲ κἂν τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν· καὶ ὅμως, πόσοι ὀρέγονται αὐτὰ χάριν ματαίας ἐπιδείξεως! Διὰ ταύτας καὶ ἄλλας ἀσωτίας πολλοὶ ἄρχοντες πτωχεύουν, καὶ ἀναγκάζονται νὰ δανεισθῶσιν ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀρχήτερα κατεφρονῆσαν, ἀπ' ἀνθρώπους δηλαδὴ ταπεινοὺς μὲν, ἀλλ' οἵτινες, φιλόπονοι χ' ὀλιγαρκεῖς, δὲν ἐκπίπτουν. Χωριάτης ὀρθός, εἶπεν ἀληθέστατα ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, ὑψηλότερος ἀπὸ εὐγενῆ γονατιστόν. Οἱ εὐγενεῖς οὗτοι, εὑρόντες ἕτοιμα ὀλίγα χρήματα, καὶ ἀγνοοῦντες μὲ πόσον κόπον ἀπεκτήθησαν, νομίζουν ὅτι, ἐπειδὴ εἶναι ἡμέρα, ποτὲ δὲν μέλλει νὰ ἔλθῃ νύξ· καὶ ὅτι, ἂν ἐξοδεύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ τόσον πολλά, τὸ κακὸν οὐδέν. Ἀλλ' ὅστις ἐκβάλλει πάντοτε χωρὶς ποτὲ νὰ βάλλῃ, γρήγορα βλέπει τῆς κιβωτοῦ τὸν πάτον· καὶ τότε, κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, Ὅταν ἡ βρύσις ξηρανθῇ, αἰσθάνεται τοῦ ὕδατος τὴν ἀξίαν. Ἐπιθυμεῖτε, φίλοι μου, νὰ μάθετε τί ἀξίζει τὸ ἀργύριον; Ζητήσετε νὰ δανεισθῆτε· ὅστις μέλλει νὰ δανεισθῇ ἀς ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι μέλλει καὶ νὰ λυπηθῇ. Ἀλλὰ περὶ στολιδίων ἦτον ὁ λόγος μου. Ἡ ἀγάπη τοῦ στολισμοῦ εἶναι παραφροσύνη ὀλέθριος· χ', Πρὶν ἀκούσῃς τὴν ὄρεξίν σου, συμβουλεύσου τὸ πούγγιόν σου, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ πάλιν, Ἡ κενοδοξία φωνάζει τόσον δυνατά, ὅσον ὁ ψωμοζήτης, καὶ πολὺ πλέον ἀναίσχυντα. Ἂν ἀγοράσετε ἓν ὡραῖον πρᾶγμα, θέλουν σᾶς χρειασθῆν ἄλλα δέκα, ὥστε νὰ φαίνεσθε ὁμοιόμορφοι· ἀλλ' ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος λέγει, Εὐκολώτερον νὰ ἐμποδίσῃς τὴν πρώτην ἐπιθυμίαν, παρὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὰς ἀκολούθους της. Ἐπίσης μωρὸν εἶναι νὰ πιθηκίζῃ ὁ πτωχὸς τὸν πλούσιον, καὶ νὰ φουσκόνεται ὁ βάτραχος, διὰ νὰ ἰσασθῇ μὲ τὸν βοῦν. Ἂν τὰ μεγάλα πλοῖα πελαγίζωσι, τὰ μικρὰ δὲν πρέπει ν' ἀφίνωσι τὸ παραθαλάσσιον. Αἱ τοιαῦται μωρίαι γρήγορα παιδεύονται· διότι, κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, Ἡ ὑπερηφανία προγευματίζει πλούσια, γευματίζει πτωχά, καὶ δειπνεῖ καταφρονημένα. Ἔπειτα, τί κερδαίνομεν ἀπὸ τὴν ματαίαν ἐπίδειξιν, διὰ τὴν ὁποίαν τόσους κινδύνους χ' τόσας θλίψεις ὑποφέρομεν; Αὐτὴ οὔτε εἰς ὑγείαν συμβάλλει, οὔτε ὀδύνας ἐλαφρύνει· δὲν αὐξάνει τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀξιότητα· διεγείρει φθόνον, χ' φθείρει τὰ ὑπάρχοντα.

'Ἀλλὰ πόσον μανιῶδες νὰ χρεόνεταί τις διὰ τὰ περιττά! Εἰς τὴν δημοπρασίαν ταύτην μᾶς συμφωνοῦν ἐξάμηνον διορίαν· καὶ ἴσως αὐτὸ παρεκίνησε πολλοὺς νὰ συνδράμωσι, λέγοντες, Ἂν καὶ δὲν ἔχωμεν, εὐκόλα ὅμως ἐμποροῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν, χωρὶς μετρητά, τὴν ὄρεξίν μας. Ἀλλὰ συλλογισθῆτε τί κάμνετε, ἐμβαίνοντες εἰς χρέη· πωλεῖτε τὴν ἐλευθερίαν σας. Ἂν δὲν πληρώσετε εἰς τὴν διορίαν, θέλετε βλέπειν τὸν δανειστὴν μ' ἐντροπὴν, θέλετε τὸν ὁμιλεῖν μετὰ φόβου· θέλετε κάμνειν ἐλεεινὰς, ἀχρείας ἀπολογίας, καὶ, βαθμηδὸν, θυσιάζοντες τὴν φιλαλήθειαν, θέλετε καταντήσειν εἰς χαμερπῆ, ἀτιμότατα ψεύδη· διότι, Ἡ δευτέρα κακοήθεια εἶναι τὸ ψεῦδος, ἡ πρώτη τὸ χρέος, ὡς λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ πάλιν, Τὸ ψεῦδος κάθηται ἐπάνω εἰς τὰ νῶτα τοῦ χρέους· ἀλλ' ὁ ἐλεύθερος δὲν πρέπει νὰ ἐντρέπεται ἢ νὰ τρομάζῃ ποτὲ ὁμιλῶν ἢ θεωρῶν ὁποιονδήποτε ἄνθρωπον. Πολλάκις ἡ πτωχεία ἐξουδενίζει τὴν εὐψυχίαν καὶ ὅλας τοῦ ἀνθρώπου τὰς ἀρετάς. Δύσκολον, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, νὰ στήσῃς ὀρθὸν, σάκκον εὐκαιρον. Πῶς ἤθελε σᾶς φανῇ, ἂν ἡ κυβέρνησις σᾶς ἐμπόδιζε μὲ ποινὴν φυλακῆς ἢ δουλώσεως νὰ ἐνδύνεσθε, ὡς ἐνδύνονται οἱ ἐπισημότεροι πολῖται; Δὲν ἠθέλετε ὁμοφώνως εἰπεῖν, Ἐλεύθεροι ἐγεννήθημεν, καὶ καθεῖς ἔχει τὸ αὐτεξούσιον νὰ ἐνδύνεται ὅπως θέλει,—τοιαύτη ἀπαγόρευσις βλάπτει τὰ δικαιώματά μας, καὶ εἶναι τυραννική; Καὶ ὅμως εἰς τοιαύτην τυραννίαν ὑποβάλλετε αὐτοὶ ἑαυτούς, ἂν ἀγοράζετε διὰ τὴν πρὸς τὸ θεαθῆναι ἐπιθυμίαν. 'Ο δανειστὴς ἔχει τὸ δίκαιον νὰ σᾶς στερήσῃ, ὁπόταν θέλῃ, τῆς ἐλευθερίας, φυλακίζων σας ἐπὶ ζωῆς, ἢ νὰ σᾶς πωλήσῃ ὡς ἀνδράποδα, ἂν δὲν ἐμπορῆτε νὰ τὸν πληρώσετε. Ἐνδεχόμενον, ἀφοῦ ἀγοράσετε, νὰ μὴ συλλογίζεσθε πολὺ τὴν στιγμὴν τῆς πληρωμῆς· ἀλλ' οἱ δανείζοντες, ὡς λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, ἔχουν καλήτερον μνημονικὸν παρὰ τοὺς δανειζομένους. Οἱ δανεισταὶ, λέγει ἀκόμη, εἶναι ἡ δεισιδαιμονεστέρα αἵρεσις τοῦ κόσμου· παρατηροῦν μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν ἡμέρας καὶ καιρούς. Ἡ προθεσμία φθάνει ἀνεπαισθήτως, καὶ σᾶς ζητοῦν τὸ χρέος, ἐνῷ εἶσθε ἀκόμη ἀνέτοιμοι νὰ τὸ πληρώσετε. Ἐὰν δὲ, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, συλλογίζεσθε τὸ χρέος σας, ὁ καιρός, ὁ ὁποῖος καταρχὰς ἐφαίνετο μακρὸς, θέλει σᾶς φαίνεσθαι πολλὰ σύντομος, ὅσον ἐλαττοῦται·—θέλετε νομίζειν, ὅτι ἔβαλε πτέρυγας ὄχι μόνον εἰς τοὺς ὤμους, ἀλλὰ χ' εἰς τὰς πτέρνας του. Μικρὰ εἶναι ἡ τεσσαρακοστὴ διὰ τοὺς ὅσοι ἔχουν νὰ πληρώσωσι τὸ Πάσχα, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος.

'Κατὰ τὸ παρὸν, ἴσως, ὑπάγουν καλὰ αἱ χρηματικαί σας ὑποθέσεις, καὶ νομίζετε διὰ τοῦτο, ὅτι ὀλίγη ἀσωτία δὲν δύναται νὰ σᾶς βλάψῃ· ἀλλὰ δὲν εἶναι φρονιμώτερον νὰ φυλάσσετε διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸν κακὸν καιρὸν πᾶν ὅ,τι σᾶς περισσεύει; 'Ο πρωϊνὸς ἥλιος δὲν κρατεῖ πάντοτε ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὸ κέρδος εἶναι ἀβέβαιον καὶ πρόσκαιρον, ἀλλὰ τὰ ἔξοδα συνεχῆ καὶ βέβαια. Εὐκολώτερον, κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, νὰ κτίσῃ τις δύο καπνοδόχας, παρὰ νὰ θερμαίνῃ μίαν. Ὅθεν κάλλιον νὰ πλαγιάσῃς ἄδειπνος, παρὰ νὰ σηκωθῇς χρεωμένος. Κέρδαινε ὅσον δύνασαι, ἀλλὰ μάθε χ' νὰ τὸ οἰκονομῇς. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸν, διὰ τοῦ ὁποίου μεταμορφόνεται ὁ μόλυβδος εἰς μάλαγμα. Μὴν ἀμφιβάλλετε, ὅτι, ἂν ἀποκτήσετε τὸν φιλοσοφικὸν τοῦτον λίθον, οἱ καιροὶ γίνονται καλοὶ, καὶ οἱ φόροι πληρόνονται. Αὐτὰ, φίλοι, μᾶς διδάσκει ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ φρόνησις.

'4. Τελευταῖον, ζητεῖτε ταπεινοφρόνως τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ· ἂν στερῆσθε ταύτην, ὀλίγον θέλει σᾶς χρησιμεύσειν αἱ προειρημέναι ἀρεταί. Ἐλεεῖτε, πρὸ πάντων, τοὺς ὅσοι κατὰ τὸ παρὸν δὲν εὐδοκιμοῦν δι' ἔλλειψιν τῆς εὐλογίας ταύτης, παρηγορεῖτε καὶ βοηθεῖτέ τους, ἐνθυμούμενοι ὅτι ὁ Ἰὼβ ἐπλούτησε πάλιν μετὰ τὴν πτωχείαν του.

'Μίαν ἄλλην παρατήρησιν, καὶ παύω. Εἰς τοὺς μωροὺς τὰ παθήματα μόνον γίνονται μαθήματα, καὶ ταῦτα δὲ μόλις καὶ μετὰ βίας· διότι ἀληθῶς εἶπεν ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, Εὔκολον εἶναι νὰ δώσωμεν καλὴν συμβουλὴν, ἀλλ' ὄχι καὶ καλὴν διαγωγήν. Ἐνθυμεῖσθε ὅμως, ὅτι ὅποιος δὲν ἀκούει συμβουλὴν δὲν κάμνει οὐδὲ προκοπήν· καὶ περιπλέον, Ὅποιος δὲν ψηφίζει τὰς διαταγὰς, ταχέως ὑποβάλλεται εἰς τὰς πληγὰς, τοῦ ὀρθοῦ λόγου.'

Οὕτως ἐλάλησεν ὁ γέρων Ἀβραάμ. Τὸ πλῆθος ἤκουσαν τοὺς λόγους του, καὶ ἐνέκριναν τὰ γνωμικά του· ἀλλ' ἔπραξαν εὐθὺς τὰ ἐναντία, ὡς γίνεται συνήθως εἰς τὰς ἐπ' ἐκκλησίας διδαχάς· ἡ δημοπρασία ἤρχισε, καὶ καθεῖς αὐτῶν ἠγόραζεν ὑπὲρ δύναμιν. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐβεβαιώθην ὅτι ὁ χρηστὸς γέρων εἶχεν ἀναγνώσειν προσεκτικῶς τὰ ἡμερολόγιά μου, καὶ ὅτι εἶχε μελετήσειν ἐπιμελῶς ὅσα εἶχα εἰπεῖν περὶ τῶν ὑποθέσεων ἐκείνων εἰς διάστημα εἰκοσιπέντε χρόνων. Πᾶς ἄλλος, πλὴν ἐμοῦ, ἤθελε βαρυνθῆν τὴν συχνὴν ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματός μου εἰς μαρτυρίαν· ἡ φιλαυτία μου ὅμως ὑπερευχαριστήθη, μολονότι δὲν μ' ἐλάνθανεν, ὅτι τὸ δέκατον τῆς ὁποίας μὲ ἐπέδιδαν φιλοσοφίας δὲν ἦτον ἰδικόν μου, καὶ ὅτι ἔκαμα, ὡς κάμνουν οἱ συλλέγοντες μετὰ τοὺς θεριστὰς, μαζεύων τὰς παρελθούσας πολλῶν ἐθνῶν χ' χρόνων γνώσεις.

Οπως ἂν ἦναι, ἡ ἐπανάληψις τῶν γνωμικῶν μὲ ὠφέλησε, καὶ ἀπεφάσισα νὰ διορθωθῶ· ὥστε, ἕτοιμος νὰ ἀγοράσω τὰ χρειαζόμενα διὰ νέον φόρεμα, ἐμετανόησα, κ' ἔκρινα νὰ περάσω μὲ τὸ παλαιόν. Τὸ αὐτὸ κέρδος μέλλεις ν' ἀπολαύσῃς, ἀναγνῶστα, ἂν ἐμπορέσῃς νὰ μὲ μιμηθῇς. Ὁ πάντοτε πρόθυμος δοῦλός σου

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ——.

Τὸ συγγραμμάτιον τοῦτο τοῦ Φραγκλίνου μετέφρασεν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, καὶ ἐξέδωκε διὰ τῶν τύπων ἐν Παρισίοις τὸ 1823, ὁ Κύριος Φ. Φουρναράκης·—τὴν μετάφρασιν αὐτὴν εἴχαμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ἑτοιμάζοντες τὴν νέαν ταύτην ἐκ τοῦ πρωτοτύπου Ἀγγλικοῦ.

ΜΕΤΟΙΚΟΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Το 1836 ὑπῆγαν εἰς τὰς *Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς* 80,952 ἐπιβάται· ἄνδρες, 51,942· γυναῖκες, 29,010.—Ἐκ τῶν ἐπιβατῶν τούτων 4,013 ἦσαν γεννημένοι εἰς τὰς *Ἡνωμένας Πολιτείας*· 47,792 εἰς τὴν *Μεγάλην Βρετανίαν* καὶ *Ἰρλανδίαν*· 2,681 εἰς τὰς ἐν *Ἀμερικῇ Βρετανικὰς Ἀποικίας*· 20,142 εἰς τὴν *Γερμανίαν*· 4,443 εἰς τὴν *Γαλλίαν*· 568 εἰς τὴν *Προυσσίαν*· 445 εἰς τὴν *Ἑλβετίαν*· 414 εἰς τὴν *Δανίαν*· 298 εἰς τὴν *Ὁλλανδίαν*· 797 εἰς τὸ *Μέξικον*· 698 εἰς τὰς *Τέξας*· 516 εἰς τὴν *Κούβαν*· καὶ 2,152 εἰς ἄλλας χώρας.

Τὸ δὲ 1837, ἀπὸ *Ἰανουαρίου* πρώτην ἕως *Ἰουλίου* 27ην, εἶχαν φθάσειν εἰς μίαν μόνην πόλιν, τὸ *Νεοβόρακον*, 34,554. *Καθ' ἑκάςην ἑβδομάδα,* λέγει ὁ ἄρχων τῆς πόλεως αὐτῆς, *φθάνουν σχεδὸν δισχίλιοι μέτοικοι· ἰ πιθανὸν ὅτι μετ' ὀλίγους μῆνας θέλουν φθάνειν τρισχίλιοι.*

Προς τὰ τέλη τοῦ 1836, αἱ ἤδη τελειωμέναι διώρυγες εἰς τὰς *Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς* περιελάμβαναν ὑπὲρ τὰ 2,000 μίλια· ἀπὸ δὲ τοὺς σιδηροῦς δρόμους, οἱ μὲν ἤδη τελειωμένοι περιελάμβαναν ὑπὲρ τὰ 1,500 μίλια· οἱ δὲ γινόμενοι ἢ μελετώμενοι ἀνέβαιναν εἰς 3,000 μίλια καὶ ἐπέκεινα.

Πληθυσμὸς τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀμερικανικῶν Πόλεων, ὅσαι περιέχουν 100,000 κατοίκων καὶ ἐπέκεινα, κατὰ τὸν Βάλβιον.

Λονδῖνον, Ἀγγλίας,	1,624,000
Παρίσιοι, Γαλλίας,	890,000
Κωνσταντινούπολις, Τουρκίας,	600,000
Πετρούπολις, Ῥωσσίας,	449,000
Νεάπολις, Δύο Σικελιῶν,	364,000
Βιέννα, Ἀουστρίας,	333,000
*Νεοβόρακον, Ἡνωμένων Πολιτειῶν,	270,000
Λισσαβών, Πορτογαλλίας,	260,000
Μόσχα, Ῥωσσίας,	250,000
Βερολῖνον, Προυσσίας,	240,000
Δουβλῖνον, Ἰρλανδίας,	204,000
Γλάσκουον, Σκωτίας,	202,000
Ἀμστελόδαμον, Ὁλλανδίας,	201,000
Μάδριτον, Ἱσπανίας,	201,000
Μέξικον, Μεξίκου,	180,000
Μαγκεστρία, Ἀγγλίας,	187,000
Λισέρπαλος, Ἀγγλίας,	185,000
Πάνορμος, Σικελίας,	173,000
Φιλαδέλφεια, Ἡνωμένων Πολιτειῶν,	168,000
Λούγδουνον, Γαλλίας,	165,000
Ἐδιμβοῦργον, Σκωτίας,	162,000
Ῥώμη, Ἰταλίας,	154,000
Μεδιόλανον, Ἀουστριακῆς Ἰταλίας,	151,000
Ῥίον Ἰανέϋρον, Βραζιλίας,	140,000
Βιρμιγγαμία, Ἀγγλίας,	147,000
Μασσαλία, Γαλλίας,	145,000
Βαρσαβία, Πολωνίας,	140,000
Βαχία, Βραζιλίας,	120,000
Λήδς, Ἀγγλίας,	123,000
Τουρῖνον, Σαρδινίας,	122,000
Ἀμβοῦργον, Γερμανίας,	122,000
Βαρκινῶν, Ἱσπανίας,	120,000
Πράγα, Βοεμίας,	120,000
Κοπενάγη, Δανίας,	115,000
Βενετία, Ἀουστριακῆς Ἰταλίας,	114,000
Αὐάνα, Κούβας,	112,000
Βορδιγάλη, Γαλλίας,	109,000
Κορκαγία, Ἰρλανδίας,	107,000
Βριστολον, Ἀγγλίας,	104,000
Βρυξέλλαι, Βελγίου,	100,000
Ἀδριανούπολις, Τουρκίας,	100,000

* Αἱ ἀραιωμέναι λέξεις εἶναι ὀνόματα πόλεων καὶ χωρῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Οστις φυλάττει κατ' ἔτος μίαν δραχμὴν ἀπὸ τὸ εἰσόδημά του, εἶναι πλούσιος· ὅστις δ' ἐξοδεύει κατ' ἔτος μίαν δραχμὴν ὑπὲρ τὸ εἰσόδημά του, εἶναι πτωχός.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ δεικνύει τὴν ποσότητα χαρτίου καὶ νομίσματος, ἥτις ἐκυκλοφορεῖτο εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς κατὰ πέντε διαφόρους ἐποχάς.

Ἡμερολογίαι.	Χαρτίον εἰς ἐνεργὸν Κυκλοφορίαν.	Νόμισμα εἰς ἐνεργὸν Κυκλοφορίαν.	Νόμισμα εἰς Τραπέζας.	Ὁλικὸν Νόμισμα εἰς τὰς Ἡ. Πολιτείας.
Περὶ Ὀκτ. 1833,	$ 80,000,000	4,000,000	25,000,000	29,000,000
1ην Ἰαν. 1834,	76,000,000	12,000,000	27,000,000	39,000,000
1ην Ἰαν. 1835,	82,000,000	18,000,000	43,000,000	61,000,000
1ην Ἰαν. 1836,	108,000,000	23,000,000	40,000,000	63,000,000
1ην Δεκ. 1836,	120,000,000	28,000,000	45,000,000	73,000,000